

Voorzitter: J. Sietsma (GroenLinks)

Aanwezig: de dames F.T. Folkerts (GroenLinks), K. Boogaard (PvdA), K.W. van Doesen-Dijkstra (D66), L.L.B. Wobma (SP) en de heren J. van Hoorn (GroenLinks), T.J. Bushoff (PvdA), J.S.R. Lo-A-Njoe (D66), W.H. Koks (SP), J. Boter (VVD), G.B.H. Brandsema (ChristenUnie), W.I. Pechler (PvdD), J. de Haan (CDA), M. Bolle (CDA), V. Huisman (100% Groningen), J. Atema (Stadspartij), W. Wolke (Student & Stad), A.J.M. van Kesteren (PVV)

Wethouders: de dames C.E. Bloemhoff (PvdA) en de heren P.S. de Rook (D66), R. van der Schaaf (PvdA)

Namens de griffie: G. Mulder

A Algemeen deel

A1 Opening en mededelingen

00:18:53

Voorzitter: Goedemiddag. Ik heet iedereen van harte welkom, de raadsleden op publieke tribune, en ook de mensen thuis en de pers natuurlijk. Er zijn geen afwezigen meldingen en er zijn geen insprekers. U heeft allemaal zeven minuten. Zijn er mededelingen van het college?

00:19:12

Mevrouw Bloemhoff: Dank u wel, voorzitter. Ik heb twee mededelingen. Eerst een update over de loden leidingen en het onderzoek daarnaar. Op 12 februari hebben we vanuit het vastgoedbedrijf de schoolbesturen gevraagd om uiterlijk 10 maart ons te informeren over de aanwezigheid van de loden waterleidingen in de schoolgebouwen. Tot op heden hebben we reactie van zestien van de zesentwintig aangeschreven instanties, drieëntwintig schoolbesturen en drie kinderopvangorganisaties. Hiervan zijn veertien negatief. Daar zijn dus geen loden leidingen. Bij drie locaties is er een verhoogde concentratie aangetroffen. Hier zijn ook meteen de noodzakelijke maatregelen getroffen. De medewerkers, ouders en kinderen zijn daarvan op de hoogte gesteld. Dit heeft u ook in de media kunnen lezen. Daar hebben we u ook over geïnformeerd, openbaar onderwijsgroep Groningen, Joseph Haydn school, SKSG met twee locaties: Kastanje plein en Nieuwstad. Bij drie schoolbesturen wachten we nog op de uitkomst van de wateranalyses. Dat zijn de GSV, O2G2 en VCOG. En van acht instanties hebben we nog geen reactie ontvangen, ondanks onze herhaalde oproep. En hoewel deze besturen voor zover bekend geen oude schoolgebouwen gebruiken, zullen we ze opnieuw benaderen om ons daarover te informeren. Dus daar informeren we u hopelijk later weer verder voor het complete beeld. Dan de tweede mededeling, die gaat over De Driebond School in Engelbert. Uw raad heeft in 2018 besloten dat de Driemond School in Engelbert behouden blijft, maar dan wel met nieuwbouw nabij het MFC Engelbert. We hebben variantenonderzoek gedaan en dat bleek mogelijk te zijn door aankoop van een stuk grond. Onder voorbehoud dat we deze onderhandelingen tot een goed einde brengen, informeren wij u in mei over deze aankoop, dus dan wordt u nader geïnformeerd en verdere planvorming met daarbij wensen en bedenkingen. En eind april informeren wij het dorp in

een bijeenkomst over de laatste stand van zaken en u zult ook een uitnodiging ontvangen voor die bijeenkomst.

00:21:01

Voorzitter: Zijn daar vragen over? De Heer Koks?

00:21:03

De Heer Koks: Over die eerste mededeling. Hoorde ik nou goed dat u van O2G2 nog de peiling moet vernemen? Dat betekent dat het nog van een heleboel scholen onbekend is of er lood in het water zit?

00:21:16

Mevrouw Bloemhoff: Niet van een heleboel scholen. Er zijn een aantal scholen die oudere gebouwen hebben. Er zijn een aantal wat oudere gebouwen en dus niet het volledige repertoire. En daar worden nu peilingen gedaan en is nog een keer gepeild. En dan pas kunnen we daar meer over zeggen.

00:21:37

Voorzitter: Verder nog vragen daarover? Nee? Mededelingen van andere collegeleden niet het geval. Er zijn een drietal schriftelijke mededelingen van het college aan de agenda gehangen. Is dat aanleiding voor nadere vragen? Dat is ook niet het geval.

A2 Vaststelling agenda

Kunnen we dan de agenda vaststellen? Dan gaan we dat zo doen.

A3 Conform stukken

A3A (wensen en bedenkingen) Voornemen opstellen beleid digitale reclame (collegebrief 12-02-2020) (72099-2020)

Er zijn een aantal conform stukken. College heeft wensen en bedenkingen gevraagd voor het opstellen van beleid digitale reclame. Daar is geen gebruik van gemaakt. Tenminste niet door te piepen. Mag ik aannemen dat er geen aanleiding is om wensen en bedenkingen in te leveren? Het is een brief, dus dat zien we dan verder niet terug.

A3B Vaststelling krediet UT Delfiahaven Hoogkerk (raadsvoorstel 12-02-2020) (72021-2020)

Vaststelling krediet TU Delft Vierhavens, dat is een raadsvoorstel. Iemand die daar nog een korte vraag of opmerking over zou willen maken? Dat is niet het geval. Dan gaat dat conform naar de raad.

A3C Financiering bouw Historisch Museum fase 1 (raadsvoorstel 14-02-2020) (71933-2020)

En de financiering van het bouwhistorisch museum is ook een kredietaanvraag. Ook geen reden om nog een korte vraag of opmerking te maken? Dan gaat het ook conform naar de raad.

A4 Rondvraag

Er zijn geen rondvragen?

B Inhoudelijk deel

B1 Krediet Villa B (raadsvoorstel 12-02-2020) (72925-2020)

Dan zijn wij toe aan het discussie deel. En we beginnen met het krediet voor Villa B. Bespreking is aangevraagd door de CDA, VVD en de ChristenUnie. En ik kreeg maandag een bericht van de ChristenUnie dat zij bij nader inzien geen behoefte hebben aan een bespreking, maar het was bekend dat een aantal fracties al bezig waren met de voorbereiding. Dus we laten het gewoon op discussie staan en de ChristenUnie zal zich dan waarschijnlijk inhouden. Wie kan ik het woord geven?

00:23:21

Mevrouw Wobma: Dank u wel voorzitter. Bij een mooi oud pand past een mooie oud-Hollandse uitdrukking. En die luidt: "Nu breekt mijn klomp." Want voorzitter, hoe is het mogelijk dat er destijds voor model Robuust 3U is gekozen? Dat anders dan de naam doet vermoeden, helemaal niet zo robuust was, want Villa B werd daar niet in meegenomen. En toch vond het college het destijds een goed plan om voor deze superluxe, dure variant te kiezen. Dat kunstwerk uiteindelijk zo duur is geworden, is dus niet achteraf te beschouwen met termen als met 'de kennis van nu' of 'voortschrijdend inzicht', want dat inzicht was er toen ook al en is terzijde geschoven. Mijn fractie heeft destijds keer op keer benadrukt dat deze variant veel te duur was. Villa B er niet in zat en de informatie aan de raad om een weloverwogen keuze te kunnen maken, onvolledig was. Wij moesten er zelf achteraan om de verschillende opties te kunnen inzien en het CDA is ook aan het werk geweest om achter informatie te komen. Voorzitter, de SP vindt goede huisvesting voor kunstinstellingen en zorg voor monumenten belangrijk. Maar wij ons zorgen over maken, en zacht gezegd ontstemd over zijn, is het gemak waarmee hiervoor met publiek geld wordt omgesprongen. Door destijds met open ogen voor een verkeerde dure optie te kiezen, wil het college nu weer miljoenen uitgeven om die fout van toen weer recht te zetten. En omdat het nu zo duur is, moeten de kunstinstellingen ook nog eens extra subsidie krijgen om de hoge huren te kunnen betalen. Dat wil de coalitie nu dus vastleggen in een cultuur nota, zodat het dan met cultuur geld betaald kan worden. Waardoor er minder naar cultuur kan en het weer een verhoging van entreekosten kan betekenen. Hoe ziet de wethouder dit? Kan een college garanderen dat de toegankelijkheid van kunst en cultuur voor iedereen door dit voorstel niet nog verder onder druk komt te staan? En heeft het college nagedacht over alternatieven om het geld voor Villa B vandaan te halen? Zodat het geld voor cultuur ook echt voor cultuur voor iedereen blijft. En tot slot: kan de wethouder volledige openheid van zaken garanderen over de plannen en kosten rondom Villa B? Zodat de raad een weloverwogen besluit kan nemen. We snappen dat instellingen huisvesting moeten hebben, maar we zijn er destijds ingerommeld. En nu is het weer "spring of ik schiet" en daar voelt mijn fractie weinig voor.

00:25:57

De Heer Bushoff: Ik vind het een beetje verbazingwekkend. We worden er nu weer ingerommeld. Dat wordt nu gesuggereerd, terwijl er nu toch een heel duidelijk plan ligt. Er zit zelfs een bouwtekening bij en er wordt precies uitgelegd wat er nu met Villa B gaat gebeuren. En het enige wat uit cultuurbudget gehaald wordt, is die subsidie voor die instellingen voor die huurverhoging. Maar verder wordt er nu geen geld uit cultuurbudget

gebruikt voor Villa B. Dus ik vraag me af wat zou u dan nu nog meer concreet willen weten dan wat er nu op tafel ligt?

00:26:29

Mevrouw Wobma: Wij zouden sowieso graag een uiteenzetting willen over hoe het destijds gegaan is. Om te leren van fouten uit het verleden. En vervolgens zegt u: "Alleen maar voor de extra huurkosten moet subsidie verleend worden." Wij noemen dat niet 'alleen maar', het is weer een extra wat bovenop het toch al onder druk staande cultuurbudget komt. En over vele, vele jaren. Want dat gaat over de toekomst van dat pand en van die instellingen dus is niet maar voor een jaar.

00:27:05

Voorzitter: Korte vraag De Heer Bushoff?

00:27:05

De Heer Bushoff: Maar dan begrijp ik dus dat ze eigenlijk alleen een reconstructie van het verleden willen. En dat is waar je nu om vraagt. En niet nu iets rondom Villa B, maar nog veel meer, want daar liggen alle stukken volgens u ook gewoon op tafel die we nodig hebben om te kunnen beslissen.

00:27:17

Mevrouw Wobma: Dat is niet wat ik zei. Ik noem de kosten die voor vele jaren komen, voor die extra subsidie. Daarnaast willen wij nu wel openheid van zaken en wij willen weten waar dat geld vandaan moet komen, want het moet ergens vandaan komen.

00:27:41

De heer Bushoff: Dank u, voorzitter. Volgens de Partij van de Arbeid is het allemaal duidelijk en zouden er geen vragen meer gesteld kunnen worden. Maar wij hebben nog wel wat vraagtekens bij dit raadsvoorstel. Vooropgesteld is natuurlijk mooi voor deze drie instellingen dat ze hier naartoe kunnen of dat ze naar het gerenoveerde pand toe kunnen. En ik snap dat zij erg blij en enthousiast zullen zijn. Voor hen is het waarschijnlijk de meest ideale situatie en ook misschien wel de meest ideale locatie. Maar de vragen die mijn fractie heeft is onder andere: "Wat is er nu gebeurd met de twee opties uit 2018?" Dat was een optie met daghoreca en vijf appartementen en een optie met twee woningen en horeca. De haalbaarheid van die twee opties destijds, zo stelde het college, was financieel aantrekkelijk. Hoe zijn we gekomen van die twee opties, naar een totaal andere, namelijk complete huisvesting voor culturele instellingen van Villa B? Is daar ook een financiële afweging bij gemaakt? Het pand had in principe ook voor woningbouw gebruikt kunnen worden. Dat was ook één van die opties uit 2018. De volgende vraag die mijn fractie heeft is: "Hoe kan het dat we op deze manier, deze hap snap manier, hier eigenlijk de huisvesting van culturele instellingen regelen? En hoe kan het dat we daar dan ook iedere keer weer geld voor hebben? Zou het niet veel logischer zijn als we hier hiervoor hierover een integrale afweging maken? Een cultuur carroussel, zoals we dat ook bij de sport destijds hadden? En waarom hebben we eigenlijk niet, zoals dat ook bij sport hebben, een capaciteitsonderzoek voor cultuurinstellingen?" En voorzitter: "Waarom kunnen we nu zonder integrale afweging geld uit de *Greggs Ciboga* halen?" Zouden we niet die winsten uit de grondexploitaties in het Stedelijk Investeringsfonds stoppen, om vervolgens daar dan te gaan kijken wat we vanuit het Stedelijk Investeringsfonds, het SIF, noodzakelijk is aan stedelijke investeringen? Het is

toch zo dat we dat SIF nodig hebben en dat we de winsten van die greggsen nodig hebben, om uiteindelijk te kunnen investeren in woningbouw en zaken rondom woningbouw? Die een juist niet uit de grond exploraties meer mag financieren. Dus je moet winst halen om die dingen te kunnen aanleggen. Mijn fractie maakt zich echt zorgen of daar ooit voldoende geld in komt, in dat fonds. Als het college er op deze manier mee om blijft gaan. De volgende vraag is: "Waarom neemt het college nu al een voorbeslag op begroting van 2021?" Door in de nieuwe cultuurnota al rekening te gaan houden met een hogere huur die deze instelling moet gaan betalen. Feitelijk is het eigenlijk toch zo dat die instellingen deze huur niet kunnen betalen, omdat het college voorstelt dat we die instellingen eigenlijk moet gaan compenseren voor deze hogere huren. Dat was overigens bij de kunstwerf ook al het geval voor 125.000 euro, structureel. Voorzitter, deze vragen zouden we graag beantwoord zien door het college, zodat we op basis van het voorstel wat er nu ligt, en die beantwoording, een afweging kunnen maken.

00:30:42

Voorzitter: Wil De Heer Atema de woordvoering? Gaat uw gang.

00:30:48

De Heer Atema: In 2018 heeft de Stadspartij zich ook verzet tegen verstrekken van een aanvullend krediet. Destijds is afgesproken dat Villa B bestemd zou worden voor woon of horica. Zonder gedegen onderzoek wordt nu vastgesteld dat dat niet mogelijk is en vraagt het college ook nog eens om een extra krediet van 855.000 euro voor de huisvesting van drie culturele instellingen. Totale investering voor kunstwerf is nu acht miljoen geworden. De Stadspartij blijft moeite hebben met opeenvolgende budgetoverschrijdingen voor dit hele project. Ook hebben wij moeite met de financiële dekking die het college kiest. Geen integrale afweging, maar een hypotheek op de toekomst. En dat in een tijd waar gemeentelijke financiën toch al onder druk staan. De Stadspartij is voorstander van het behoud en het bewaren van monumenten met metalen architectuur voor toekomstige generaties, maar niet tegen elke prijs. Ook hebben wij bedenkingen tegen verstrekken van subsidies aan culturele instellingen om de huur te kunnen betalen. En wat betreft de huur zelf, het Poëziepaleis heeft afgezien van huisvesting in Villa B. Om dat zij tegen een veel hogere huur, veel minder vierkante meters kregen en er was ook nog eens een lift beschikbaar voor hun gehandicapte bestuurslid. Graag reactie. Getekend door de opmerking van Poëziepaleis, hebben wij een bevriende makelaar gebeld en die zegt dat de gemeente wel een heel erg hoge huur per vierkante meter vraagt. Ook daar graag reactie op. De vrijgekomen ruimte is beschikbaar gesteld aan Noorderzon. En niet eerst aangeboden aan andere organisaties. Dit bevreedt ons, waarin uzelf, in de eerste alinea van de derde pagina schrijft, ik citeer: "Een aantal instellingen dat we op structurele basis deel uitmaakt van onze cultuurnota, komt zelf op straat te staan." Einde citaat. Graag reactie.

00:32:44

Voorzitter: Een vraag van De Heer Bolle.

00:32:48

De Heer Bolle: Ik vroeg me even af of De Heer Atoma nu zegt dat de huur, waarvan de college zegt dat die kostprijs dekkend is, daarvan zegt die makelaar: "Hij is eigenlijk nog hoger dan marktconform?"

00:32:58

De Heer Atema: Ja. Dat zeg ik ja. Dat zegt hij en ik praat hem na. Wat een harel, maar goed. De genoemde instellingen ontvangen een brij van subsidies van het rijk, provincie, gemeente en allerlei cultuurfondsen. Deze subsidies worden niet voor een eeuwigheid verstrekt. Onze vraag is: "Blijft de voorgestelde financiële constructie houdbaar, bij het wegvallen van één of meer subsidies?" Graag een reactie. Dat was het meneer de voorzitter.

00:33:27

Voorzitter: Dank u wel. De Heer Van Hoorn?

00:33:32

De Heer Van Hoorn: Dank u wel voorzitter. Het zal u niet verbazen dat wij hier aanzienlijk positiever in staan. Elk cultuur heeft een grote maatschappelijke waarde. Het brengt samen, het informeert, het vermaakt en het nodigt uit tot dialoog. Slechts een paar voorbeelden van de intrinsieke waarde van cultuur, waar wij als gemeente ook zo aan hechten. En deze waarde hangt samen met goede huisvesting, met voldoende mogelijkheden voor het ontwikkelen van een programma voor de cultuurinstellingen en ook voor het ontwikkelen van cultureel talent. Wij als GroenLinks onderschrijven dit. Daarnaast zijn wij blij dat door middel van dit krediet voor een duurzame renovatie van Villa B, een stukje monumentale geschiedenis bewaard blijft voor Groningen. Ook kunnen wij ons vinden in de constructie die is gekozen om de betreffende cultuurinstellingen tegemoet te komen in de hogere huur die deze nieuwe huisvesting met zich meebrengt, door middel van een extra huisvestingssubsidie. Kortom wij steunen dit voorstel. Dank u wel voorzitter.

00:34:24

Voorzitter: Mevrouw Wobma?

00:34:24

Mevrouw Wobma: Dank u wel Voorzitter. Groen Links begint met de uiteenzetting dat kunst en cultuur heel belangrijk is. En wat nu blijkt uit dit hele verhaal, is dat deze huisvesting een zodanig hoge huur ten gevolge heeft, dat er extra subsidie bij moet die uit het cultuurbudget gehaald moet worden. Hoe verhoudt dat zich tot dat de cultuur zo belangrijk is, want daar is dan nog minder geld beschikbaar.

00:34:51

Voorzitter: De Heer Van Hoorn?

00:34:55

De Heer Van Hoorn: Omdat goed kunnen zien moet je eigenlijk ook in ogenschouw nemen wat de alternatieven zouden zijn. Dus gezegd hebbende dat goede huisvesting van belang is, valt het alternatief geen huisvesting dus al af. Zeggende dat de complete financiering van de huisvesting bij de culturele instellingen ligt, zal nog meer druk op hun culturele programma. Dus wat dat betreft lijkt ons dit het beste alternatief.

00:35:17

Voorzitter: De Heer Bolle?

00:35:17

De Heer Bolle: Maar dat gaat dan toch ten koste van de cultuurnota? Of zegt GroenLinks nu al de cultuur nota 2020 2024, daar gaan we meer geld naartoe doen, zodat het inhoudelijke

gedeelte niet onder druk komt te staan, omdat deze instellingen een duurdere huisvesting moeten hebben.

00:35:38

De Heer Van Hoorn: Wat er nu gedaan wordt in het voorstel is dat er een voorbeslag wordt gelegd op de cultuurnota inderdaad, dus dan moet uiteraard ook nog over besloten worden, omdat we die nu niet vaststellen. Alleen dan zeggen wij als ware wel dat er dus voor deze instellingen een stukje extra geld alvast vanuit de hele taart wordt gereserveerd. Ja, dat klopt.

00:35:53

Voorzitter: De Heer Pechler?

00:35:59

De Heer Pechler: Dank u wel, voorzitter. De zin "beter ten halve gekeerd, dan ten hele gedwaald" is al vaak gevallen in deze raad. En vandaag ben ik aan de beurt. Zo'n twee jaar geleden nam ik de cultuur portefeuille over als commissiewoordvoerder en heb ik de lijn die mijn fractie destijds tegen het kunstwerk had ingezet overgenomen. Eind 2017 en begin 2018 zaten we in een periode waarbij de exploitatietekorten van het forum opgeschroefd werden en de gedachte bij ons was: "Weer een geld slurpend nieuwbouwproject voor cultuur." Destijds was er wat meer leegstand dan nu en wij zagen initieel kansen om de culturele gebruikers in leegstaande panden te huisvesten. Mijn fractie heeft haar mening inmiddels echter wat bijgesteld. Alhoewel we nog steeds niet bepaald blij zijn dat ook de kunstwerf het beschikbare budget ruim is overschreden, is een cultuurgebouw van zes miljoen niet te vergelijken met een waarvan het prijskaartje twintig tot dertig keer hoger ligt, zoals een Forum of een nieuwe Oosterpoort. Leegstand hebben we steeds minder. Na jaren te zijn weggestopt in tijdelijke panden met allerlei gebreken, verdienden Club Guy & Roni, de noorderlingen, de Steeg en het Houten Huis eigenlijk ook gewoon een goed pand dat is afgestemd op de specifieke eisen en wensen van dans- en theatergezelschappen. Dezelfde omstandigheden zijn van toepassing op de renovatie van Villa B en haar toekomstige gebruikers, Noordwoord, Jonge Harten en Noorderzon. Wij zijn blij dat op deze manier een historisch pand met monumentale elementen bewaard blijft en nieuw leven wordt ingeblazen. En dat het zal lukken om het pand hierbij op te waarderen naar energielabel A. We lezen dat het Poëziepaleis van deelname heeft afgezien. Is het college momenteel nog betrokken bij de zoektocht naar alternatieve huisvesting voor het Poëziepaleis? Ook lezen we in het raadsvoorstel dat bij leegstand de gederfde huuropbrengsten ten laste gebracht zullen worden van het programma cultuur. En dat zou natuurlijk niet ideaal zijn, maar verderop in dit stuk zien we echter dat dit een laatste oplossing is.

En dat eerst nog getracht zal worden leeggekomen de ruimte commercieel te verhuren, als het niet lukt bij de culturele instellingen. Hoe groot acht het college het risico op leegstand? En graag horen wij nog van het college welke motiverende maatregelen er tijdens een verbouwing voor de gierzwaluw precies worden getroffen? Dank u wel.

00:37:56

Voorzitter: De heer Bushoff?

00:37:58

De Heer Bushoff: Voor de woordvoering ook, voorzitter. Dank u wel, voorzitter. Het Ebbingekwartier wordt op dit moment ontwikkeld tot een veelzijdig en mooi stukje stad, waar wonen voor verschillende doelgroepen werken, onderwijs, recreatie en cultuur samenkomen. Een ook het laatste, cultuur, is op veel uiteenlopende manieren van groot belang en ook de moeite waard om in te investeren. Het is belangrijk voor onze leefkwaliteit en bepalend voor de aantrekkelijkheid van het Ebbingekwartier. Sterker nog, voor de aantrekkelijkheid van Groningen. Op dit moment wordt een kunstwerf ontwikkeld en er wordt ook voorgesteld om Villa B te ontwikkelen. Dit oude kantoor van de gasfabriek wordt dan opgeknapt, energiezuinig gemaakt en gaat drie culturele instellingen, drie belangrijke culturele instellingen, van Groningen huisvesten. Dat lijkt de PvdA, gelet op het eerdergenoemde belang van cultuur, een goed plan. Daarnaast hebben ook als gemeenten de verantwoordelijkheid om voor huisvesting van deze culturele instellingen te zorgen natuurlijk. In het betreffende raadsvoorstel valt te lezen dat een deel van de kosten gedekt wordt uit de huuropbrengsten. En dan sluit ik me even aan bij de vraag van De Heer Pechler: "Hoe groot is het risico op leegstand?" Maar ook lees ik vooral in het raadsvoorstel later dat het risico wat dan zich voordoet geprobeerd wordt te beperken door langlopende huurcontracten en een intentieverklaring. Maar stel nou dat dat risico zich toch factureert. Hoe groot is de kans dat je een ruimteweer commercieel kan verhuren of op een andere manier inkomsten uit kan werven? En wordt daar rekening mee gehouden in de bouwplannen voor Villa B? Dat is een vraag. En het tweede, en dan sluit ik mij aan bij een opmerking die ook al wel enigszins is gevallen in de commissie. Kijk, er wordt nu beslag gelegd op de cultuurnota 2021-2024. En als PvdA hebben we ook eerder gepleit om vooral ook nog wat ruimte te houden in die cultuurnota, om nog te schuiven met middelen ten bate van bijvoorbeeld kleine en nieuwe instellingen en nieuwe ontwikkelingen. Dus op zich snappen wij dat er nu een beslag wordt gelegd op die cultuurnota, omdat het belangrijk is om deze drie culturele instellingen te huisvesten. Maar hou wel oog voor het belangrijke punt dat er wat ons betreft echt ruimte moet blijven in die cultuurnota nog. En dat staat wel een beetje met gespannen voet met elkaar. En die opmerking wouden wij ook nog eventjes maken.

00:40:03

De Heer Bolle: Dank u wel. Ik vroeg me een beetje af of de Partij van de Arbeid vindt dat we nu een integrale afweging maken? Ik heb een keer een voorstel gedaan om een vrijval bij het jaarrekeningresultaat aan een bepaald begrotingsgedeelte toe te voegen. Toen was het veelgehoorde argument: "Nou dat moeten we nu niet doen. Dat moeten we nu nog niet gaan afstemmen. Dat moeten wij bij de jaarrekening doen, want kunnen een integrale afweging maken." En nu gaan we geld ten eerste al uit de GREX halen en ten tweede ook nog eens uit de toekomst. Hoe integraal vindt de Partij van de Arbeid dat?

00:40:37

De Heer Bushoff: Ten aanzien van de GREX, denk ik dat het mooi is dat daar een positief resultaat opgaat. En ik snap uw punt. Maar ik denk dat het belangrijk is om dit project te kunnen financieren en dat het ook nodig is. En ten aanzien van de claim op de toekomst, we leggen inderdaad een claim op de toekomst. Dat staat wel enigszins op gespannen voet met dat je de ruimte wil houden in dat cultuurbudget, wat de Partij van de Arbeid betreft. Maar

aan de andere kant zie je ook, en dat werd ook genoemd in de stukken, dat als die huursubsidie er niet zou komen voor deze drie culturele instellingen, dat zij iets zouden moeten doen aan de toegankelijkheid van het cultuuraanbod dat zij doen. En dat willen wij als Partij van de Arbeid ook niet. En vandaar dat wij het ook wel gelegitimeerd vinden om deze drie culturele instellingen financieel te steunen.

00:41:15

Voorzitter: De Heer Bolle nog een keer?

00:41:17

De Heer Bolle: Dus als ik dat mag samenvatten, voorzitter, dan is het eigenlijk dat hier de inhoud boven de integraliteit gaat.

00:41:26

De Heer Bushoff: Voorzitter, ik denk dat inderdaad inhoud het allerbelangrijkste is en daarnaast vind ik dat we een goede afweging kunnen maken op dit moment. En die maken wij door dit voorstel te steunen.

00:41:34

Voorzitter: Ik zag mevrouw Wobma nog?

00:41:37

Mevrouw Wobma: Dank u wel, voorzitter. Ik hoor de PvdA zeggen: "Praten over de ontwikkeling van het Ciboga terrein is belangrijk voor de aantrekkelijkheid van de wijk, de aantrekkelijkheid van Groningen." Ik heb niets gehoord over de aantrekkelijkheid voor iedereen die wil gebruikmaken van kunst en cultuur. En dan bedoel ik met name de toegankelijkheid voor mensen met een kleinere portemonnee. Hoe ziet de PvdA dat geborgd nu er weer extra geld naar dit project gebracht moet worden uit het cultuurbudget?

00:42:11

De Heer Bushoff: Ik denk dat ik denk dat kunst en cultuur voor iedereen een ontzettend belangrijk punt is voor de Partij van de Arbeid. Dat hebben we eerder in het debat ook aangehaald als één van de belangrijkste punten, dat we daar op moeten letten. Maar ik denk dat juist met dit voorstel we ook borgen dat de drie instellingen die nu gehuisvest worden niet hoeven te snijden in hun aanbod en niet per se de prijs hoeven te verhogen omdat zij meer kwijt zijn aan huur kosten. En daarmee zorgen we er dus voor dat ook deze drie culturele instellingen een bijdrage kunnen leveren aan kunst en cultuur voor iedereen. Dat is denk ik heel erg belangrijk. En ik noemde dit volgens mij een hele positieve ontwikkeling is voor het Ebbingekwartier, omdat er juist ontzettend veel mooie dingen gebeuren op dit moment. Er wordt geïnvesteerd in huisvesting daar voor iedereen. Er wordt geïnvesteerd in een prachtig stukje nieuw cultuur onderkomen voor hele belangrijke instellingen. En dat draagt juist bij, volgens mij, aan de leefkwaliteit voor iedereen in onze gemeente.

00:43:03

Voorzitter: U krijgt nog een laatste vraag van De Heer Atema.

00:43:05

De Heer Atema: Denkt De Heer Bushoff niet dat er een vestzak-broekzakconstructie plaatsvindt? Je vraagt een te hoge huur en vervolgens ga je die weer subsidiëren.

00:43:15

De Heer Bushoff: Ik verstond het eerste niet. Wat voor constructie zou dat zijn?

00:43:18

Voorzitter: Een vestzak-broekzakconstructie, omdat de huur te hoog is.

00:43:20

De Heer Bushoff: Ik heb geen idee wat voor constructie dat is, maar als de vraag is wat vind ik ervan dat deze constructie wordt toegepast, namelijk dat ze gesubsidieerd worden voor te hoge huur? Dan denk ik dat ik, gelet op de eerdere argumenten die ik daarvoor gaf, dat dat nodig is en dat dat goed is, maar dat dat inderdaad op gespannen voet staat met de ruimte die je in het cultuurbudget wil houden.

00:43:43

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw van Doesen.

00:43:46

Mevrouw Van Doesen: Dank u wel voorzitter. De kredietaanvraag voor Villa B maakt het ons mogelijk om een mooi pand voor de stad te behouden en er ook een maatschappelijke invulling aan te geven. Tevens geeft het stuk aan dat er ook aan de toekomst wordt gedacht en er wordt gekeken naar mogelijke dakloosheid van een aantal instellingen in de stad. En het is mooi dat dat probleem daarmee opgelost kan worden. We zijn immers, als het gaat om de beoordeling van de landelijke subsidie, verplicht ook om een goede accommodatie te voorzien aan instellingen en organisaties. En daarmee denk ik dat we met dit plan goed voldoen. En is het ook de moeite waard om al deze ingewikkelde financieringen toch doorgang te laten vinden. Ik vind dat het podiumcluster wat nu ontstaat ook kwalitatief een enorme bijdrage en versterking zal zijn van ons culturele aanbod. En ik denk dat de stad op deze plannen ook wel trots mag zijn.

00:44:52

Voorzitter: Dank u wel. De Heer Huisman?

00:44:56

De Heer Huisman: Bedankt voorzitter. Ik zal het kort houden, aangezien de meeste punten al gezegd zijn. 100% Groningen staat pal voor de Groningse cultuur. Maar wij willen er natuurlijk ook voor zorgen dat het financieel plaatje altijd goed blijft. Daarom zouden wij graag van de wethouder willen weten hoe Villa B financieel gezond zal blijven? En voor de rest sluit ik mij aan bij het CDA. Dank u wel.

00:45:20

Voorzitter: Dank u wel. De Heer Wolke?

00:45:20

De Heer Wolke: Dank u wel, voorzitter. Student en Stad kijkt positief aan tegen het voorstel waarin Villa B in oude luister wordt hersteld en ter beschikking komt aan drie belangrijke spelers in het culturele veld. Het renoveren van het historische pand past goed in de herontwikkeling van het Ebbingekwartier en omgeving van de kunstwerf. Daarbij sluit het ook nog eens, wat ons betreft aan, bij de ambities die we in Groningen hebben op het gebied van cultuur, stadsontwikkeling en ook het monumentenbeleid. En daarom is, kortom gezegd, mijn fractie positief gestemd over dit voorliggende raadsvoorstel.

00:45:51

Voorzitter: Dank u wel. De Heer Boter?

00:45:56

De Heer Boter: Nog een kort punt. Ik sluit mij aan, namens onze fractie, bij het CDA over het punt over de GREXen. En een ander punt is of de toekomstige claim, die ten laste van de cultuurnota komt, ook niet de cultuurnota verder uitholt en of de wethouder nog iets over zou kunnen zeggen hoe de cultuurnota dan uitgevoerd kan worden.

00:46:15

Voorzitter: Dank u wel. De Heer Van Kesteren?

00:46:15

De Heer Van Kesteren: Dank u wel, voorzitter. Er wordt een extra krediet gevraagd van 855.000 euro. En de exploitatiekosten moeten terugverdiend worden door de huurinkomsten. Onze vraag is: "Zijn die cultuurinstellingen in staat om die aanzienlijke huurpenningen op te brengen, zonder dat dat ten koste gaat van het aanbod wat deze instellingen te bieden hebben?" Dat is ook meerdere keren gevraagd. Daar willen we toch iets van het college over horen. Hoe ze dat kunnen borgen? Dat dat niet ten koste gaat van het aanbod. Verder vinden we het hartstikke mooi dat op deze manier de Groningse architectuur wordt behouden voor toekomstige generaties. Maar voorzitter, onze fractie leest ook het volgende: "De aanpak van Villa B draagt bij aan de aantrekkelijkheid en het historisch karakter van de stad. Specifiek het Ebbingekwartier." Tot zo ver hartstikke mooi. "Het pand bevindt zich in een slechte staat en dient volledig te worden gerenoveerd. Dit biedt echter kansen voor het herstel van de oorspronkelijke kleuren en het vergroten van de duurzaamheid." Daar begint het. "Met extra isolatie". Geweldig. "Zonnepanelen en een aansluiting op het warmtenet van Warmte Stad." Oei, maar eigenlijk zou ik moeten zeggen: "Foei." En waarom? Omdat dan een label A kan worden gerealiseerd. Daar heb ik twee vragen over, maar eerst even een interruptie.

00:48:04

Voorzitter: Laat u dat maar over aan de voorzitter of die komt. De Heer Pechler?

00:48:08

De Heer Pechler: Dank u wel, voorzitter. Ik was eigenlijk wel benieuwd: wat is het favoriete energielabel van de heer Van Kesteren?

00:48:15

De Heer Van Kesteren: Mijn favoriete energielabel, dat doet er niet zo toe. Maar mijn favoriete woning is een goed geïsoleerde woning die een lage energierekening oplevert en die lekker comfortabel is om in te wonen. Dat is mijn ultieme woongeluk, voorzitter.

00:48:36

Voorzitter: Zijn dan alle fracties?

00:48:38

De Heer Van Kesteren: Ik ben nog niet klaar.

00:48:40

Voorzitter: Leeft u zich uit mijnheer Van Kesteren.

00:48:41

De Heer Van Kesteren: Nou, dat gaat ook een beetje ver. Maar goed, we hebben twee vragen. Wat zijn de meerkosten om Villa B aan te sluiten op het warmtenet van Warmte Stad? Wat voor extra kosten zijn daarvoor nodig? Want het is geen Paddepoel. De tweede vraag is: "Welk energielabel kan worden gerealiseerd door een adequaat en goed geïsoleerd pand, zonder aansluiting op het warmtenet?" Want ik vraag mij af, ook zonder aansluiting op het warmtenet is ook een label te realiseren tegen veel geringere kosten. Een dertig miljoen per jaar tekort? Dan is dit een overweging waard om dat eens te onderzoeken. Dank u wel.

00:49:34

Voorzitter: Meneer Van Kesteren, u stelt wel technische vragen. Ik moet u toch echt erop aandringen dat u die in de voorbereiding stelt.

00:49:40

De Heer Van Kesteren: Maar voorzitter, mag ik nog even daarop reageren?

00:49:42

Voorzitter: Gaat u gang.

00:49:43

De Heer Van Kesteren: Kijk, het is natuurlijk ook een politieke vraag. We zitten hier te debatteren en het gaat mij er dan natuurlijk om dat een verbouwing, die opgebracht moet worden door culturele instellingen, die daar enorme huurpenningen voor moeten neerleggen, die volgens mij ook wel kunnen worden bijgesteld naar een lager niveau, als die belachelijke extra ambitie van warmtenet verlaten wordt. Want ook een goed geïsoleerd pand kan ook een label A krijgen. Dank u wel.

00:50:17

Voorzitter: Zijn daarmee alle fracties die het woord willen voeren aan de beurt geweest? Het woord is aan wethouder De Rook.

00:50:28

De Heer De Rook: Voorzitter, dank u wel. Een aantal vragen die zijn eigenlijk gegaan over de totstandkoming van dit voorstel. En waarom is nou wat besloten op welk moment? Ik loop dan even met u met u door. En ik denk dat ik daarin al een aantal vragen kan beantwoorden. En dan krijgt de raad ook inzicht in hoe de redenering van het college is gegaan ten aanzien van dit voorstel. Want we hebben in 2016 besloten om de Kunstwerf te gaan bouwen, omdat we zagen dat een aantal instellingen al heel lang in hele slechte huisvesting zaten. Dat we hebben gezegd dat wij misschien een beetje een soort van capaciteitanalyse. Het moet een keer afgelopen zijn met die minderwaardige huisvesting voor die instellingen. En wij vinden dat wij als Groningen eigenlijk een keer een goede plek voor die instellingen moeten gaan bieden. We hebben daar een debat over gehad in een aantal etappes. Daar was een aantal van u ook bij. Maar uiteindelijk hebben wij, in ieder geval de meerderheid van uw raad, besloten om de Kunstwerf te gaan bouwen in 2016. En daarbij ervoor te kiezen om Villa B, op voorstel van college natuurlijk, niet onderdeel te laten zijn van die ontwikkeling. En wat uw raad toen heeft gedaan is het college via een motie aandringen om alsnog op korte termijn met een plan te komen, specifiek voor Villa B. En dat is wat hier nu voor u ligt. Het college heeft gekozen voor een maatschappelijke invulling van Villa B. De heer Bollen heeft gelijk, er waren ook andere opties wellicht. Misschien ook met wat haken en ogen,

omdat wij zagen dat we enerzijds dit echt een unieke plek is als het gaat over de clustering van culturele instellingen. Maar ook omdat wij zagen, en ook hoorden, dat een aantal instellingen, die heeft u in het voorstel netjes zien staan, de komende jaren waarschijnlijk te maken gaan krijgen met het wegvallen van hun huidige huisvesting. Dus eigenlijk die combinatie van de meerwaarde van een culturele cluster op het Ebbingekwartier, de noodzaak vanuit het veld tot het opnieuw kijken naar de huisvestingsbeschikbaarheid voor een aantal instellingen. Dat was eigenlijk de aanleiding om te kijken of we deze twee ontwikkelingen aan elkaar zouden kunnen knopen.

00:52:17

Voorzitter: Mevrouw Wobma heeft daar een vraag over.

00:52:18

Mevrouw Wobma: Dank u wel, voorzitter. Als een culturele clustering heel belangrijk is, waarom is er destijds gekozen voor een optie waarin Villa B niet is opgenomen?

00:52:31

De Heer De Rook: Om nou te voorkomen dat wij een debat van drie jaar geleden opnieuw gaan doen. Heeft het collega op dat moment voorgesteld dat wij met alle overweging op tafel, dat het model waarvoor gekozen is, u noemt het al model 3U, dat dat, gegeven alle omstandigheden, uiteindelijk de beste keuze was. Dat we op dat moment zeiden: "Wij hebben op dat moment nog geen goede invulling voor Villa B. Laten we dat apart uitwerken." En uw raad heeft ons via motie ook opgedragen om dat te doen. Dus als de raad dat van het college vraagt, dan doen we dat. En dat is waarom het voorstel hier nu ligt.

00:53:03

Voorzitter: De Heer Bolle?

00:53:03

De Heer Bolle: Nou ja, volgens mij is dat waarom we vervolgens in 2018 een krediet hebben vastgesteld van 75.000 euro. En waarin die twee opties, die andere opties van Villa B uitkwamen. Mijn vraag ging erom die motie is uitgewerkt tussen 2016 en na 2018. En daar stonden twee opties. Die opties die zijn niet in lijn met wat we nu gaan doen. En ik dus zeg mijn vraag is hoe we van achttien naar twintig gegaan zijn.

00:53:28

De Heer De Rook: Ik probeerde het net te schetsen. Dus omdat we zagen in het veld dat er behoefte is voor een aantal culturele instellingen. Het Noordwoord die zou moeten verhuizen vanwege de verschuiving van de bibliotheek. Dat speelt bij Noorderzon. Dat is nog niet actueel, maar wel omdat we bezig zijn met de herhuisvesting van vrijdag, dat ook hun huisvesting bij vrijdag onder druk zou kunnen komen te staan. Jonge Harten zit al enige tijd op een tijdelijke locatie. Dus als we een beetje vooruitkijken, dan zien we ontwikkelingen in het culturele veld. En we hebben eigenlijk de mogelijkheid om deze Villa B aan te wenden voor die instellingen, dat wij dat eigenlijk zagen als een optie waarbij een aantal dingen, vraag en aanbod op een goede manier bij elkaar kwamen en dat we daarom daarvoor gekozen hebben. En daar hoort ook een investeringsplaatje bij. En dat is precies het voorstel dat nu voor u ligt. Dus ook richting mevrouw Wobma, u wordt nergens ingerommeld. Als u dit voorstel niet goed vindt, dan kunt u dat tegen stemmen. En als we geen toestemming van de raad krijgen, dan gaan we dat niet doen. Dus u wordt nergens ingerommeld. U kunt

gewoon zelf een keuze maken met alle voor- en nadelen van dien. Dan heeft de heer Bollen gevraagd naar de integrale afweging. En ik snap dat. Dat is natuurlijk vaak wat in debatten hier terugkomt. We moeten niet te veel vooruitlopen. Alleen hier was natuurlijk wel sprake van, in die zin een specifieke omstandigheid, omdat wij nu nog de mogelijkheid hebben om gebruik te kunnen maken van de bouw van de Kunstwerf. Als wij nu zeggen: "Nou, we gaan dan nog een jaar mee wachten." Dan hebben we die mogelijkheid niet meer. Dus zowel qua behoeften van instellingen, als het moment met de bouw, is nu het moment om daar een beslissing over te nemen en dat in de tijd verdagen. Ondanks dat dat misschien procedureel aantrekkelijker zou kunnen zijn geweest, is dat nu niet opportuun. We moeten nu eigenlijk een keuze maken, willen wij nog gebruik maken van het moment omdat er is vanwege de aanbouw van de Kunstwerf. Dus vandaar dat wij nu een keuze willen maken over wat we daarmee doen. Ik heb net al iets gezegd over de situaties van de instellingen en ik noem daar wel bij dat het onze verantwoordelijkheid is vanuit de rijksfinanciering, dat wij als gemeente zorg dragen voor een goede huisvesting voor dit soort type instellingen. Dus zouden we ervoor kiezen om dit niet te doen, dan komt nog steeds die vraag op ons af. Dan komt er nog steeds een vraag bij zowel Noord woord, Jonge Harten, Poëziepaleis ook en ook bij Noorderzon waarschijnlijk de komende jaren op ons af die aan ons gaan vragen: "Gemeente, waar kunnen wij gehuisvest worden?" De vraag is dan of we dan beschikbaar kunnen hebben, maar ik kan in ieder geval al voorspellen dat dat geen gratis opties zullen zijn. Overal waar instellingen gehuisvest worden, kost dat geld. En ook wel een beetje van ons. Dus ik heb niet de verwachting dat als we dit nu niet zouden doen, dat we dan ergens op een gratis oplossing zouden kunnen komen, waar de instellingen net zo goed bediend kunnen worden als hier. Dus laat dat ook gezegd zijn.

00:55:57

Voorzitter: De heer van Kesteren?

00:55:57

De Heer Van Kesteren: Voorzitter, dan zou ik het college toch ook willen vragen over de kosten voor die instellingen die daar gehuisvest zullen worden? Die kunnen ook omlaag. Als daar maar de ambities met warmtenetten dat gewoon maar een beetje teruggeschroefd wordt. Hoe staat u daar tegenover? Of is die obsessie bij het college zo groot? Dat kosten wat het kost, moeten we die duurzaamheid erin fietsen? En dat die kunstinstanties of die cultuurinstellingen dat gaan betalen, hetzij zo. Maar dat is dan de consequentie. Want waar een wil is, is een weg. Of ziet u dat toch anders?

00:56:28

De Heer De Rook: Voorzitter, ik was nog even van plan om specifiek in te gaan op de vraag die de heer Van Kesteren breder heeft gesteld over of de instellingen de lasten kunnen betalen. Dus die pak ik zo nog even specifiek beet. Kijk, als wij een plan maken. Als het gaat over de huisvesting van veel instellingen, hebben wij met uw raad een aantal afspraken gemaakt. Daar waar het maatschappelijk vastgoed plaatsvindt, dan rekenen wij een kostendekkende huur, dus daar maken we geen winst op. Dus wij berekenen de investeringskosten terug op de huurders. In principe moet dat de kosten afdekken, maar er zijn natuurlijk, er zijn heel veel voorbeelden van, hele goede redenen waarom die instellingen dat niet kunnen betalen. Dan is de vraag: "Hoe kunnen we dat dan financieren? Dan is het logisch dat wij, omdat het gaat om een culturele instelling, vanuit cultuur kijken of

je dat probleem kan oplossen. En dat je vanuit dat oogpunt het verschil tussen wat men kan betalen en wat voor de kostprijs dekken de huur nodig is, dat je dat dan vanuit het cultuurprogramma invult. Dat is ook eigenlijk de lijn die wij trekken, zowel over onderwijs, over een sport als over cultuur. Om dat op die manier te gaan doen.

00:57:30

Voorzitter: Heer Van Kesteren?

00:57:30

De Heer Van Kesteren: Dank u wel, voorzitter. Betekent dit concreet dat cultuurbudget, of delen van het geld van cultuurbudget, overgeheveld wordt naar duurzaamheid? Zie ik dat dan zo goed?

00:57:44

De Heer De Rook: Dat kunt u niet zo zien. Nee, wat ik daarmee probeer te zeggen, is dat op moment dat wij, daar zijn ook voorbeelden van instellingen die bijvoorbeeld bijdragen aan het jeugdbeleid, die hun huisvesting vinden in een gemeentelijk pand. Als wij vinden dat er geld bij moet, dan gebeurt dat in beginsel vanuit het jeugdbeleid. En zo hebben we nog geprobeerd om dat zuiver ook in het subsidieregister vast te leggen. Dus welk doel het dient, van dat programma staat in principe ook aan de lat. Is het nu zo dat wij een voor beslag leggen op de cultuurnota? Je zou kunnen zeggen ja en nee. In formele zin is wat wij nu van de raad vragen, is een voornemen om dat te doen. Een voornemen is iets anders dan een besluit. Dat voornemen hebben we nodig om een dekking te kunnen organiseren voor dit voorstel. Maar het besluit dat vindt past bij de cultuurnota, integrale afweging, dan plaats. Dus u heeft ook de ruimte om bij de cultuurnota anders te besluiten, maar dan moet u zich wel bewust zijn van de consequentie die dat heeft. Dat kan namelijk betekenen of dat we een alternatieve invulling moeten vinden voor Villa B, of dat de keuze wordt gemaakt dat deze instellingen dat zelf vanuit hun exploitatie zouden moeten betalen. Dus u kunt dat afwegen. Dat heeft natuurlijk consequenties. Maar even voor de zakelijkheid, is dat we nu de raad vragen voor een voornemen en een besluit over de inzet van de cultuurnota middelen. Dat doen we bij de besluitvorming over de cultuurnota en niet eerder.

00:58:59

Voorzitter: De Heer Bolle? Tenminste ik zie hem wel lachen, maar ik geloof niet dat hij aandrang heeft om op dit moment een vraag te stellen.

00:59:11

De Heer Bolle: Nee, ik had een flashback naar een top soort zorgcentrum. Er werd ongeveer dezelfde redenatie opgehangen, dus daar moest ik even om glimlachen.

00:59:18

Voorzitter: Dus ik stel voor dat u verder gaat met de beantwoording van de vragen.

00:59:22

De Heer De Rook: Voorts is voor mij nu even de redenering over de totstandkoming van dit voorstel uiteengezet. Ik hoop dat ik een aantal vragen van de raad daarin heb beantwoord. Ik pak nu even een aantal specifieke nog. Daar loop ik even bij langs en dan geef ik graag de gelegenheid een wethouder Van der Schaaf om nog iets te zeggen over de samenhang met de grondexploitatie van het Ciboga. En de vragen die wat meer aan de vastgoed kant van de

vraagstelling van de commissie zitten. Eerste over de leegstand. De vraag is gesteld: "Hoe hoog is het risico op leegstand?" Nou ten aanzien van of de instellingen de huur kunnen blijven betalen, dan zijn wij misschien wel als gemeente daar de belangrijkste factor in. Want op het moment dat wij deze instellingen blijven ondersteunen.

00:00:00

De Heer De Rook: Of ze het ook lukken om dat landelijk te blijven doen? En ja, dat gaat uitmaken of zij de huur kunnen blijven betalen. Dus dan hebben we voor een heel belangrijk deel hebben dat zelf in de hand. Mocht dat nou toch niet lukken. En dat is wel iets dat ik misschien niet helemaal hard kan maken, maar wel het vertrouwen dat ik heb vanuit mijn positie in het netwerk voor cultuur. Dat wij altijd, ook al zullen deze misschien, één van deze drie instellingen de toekomst niet meer de huur zouden kunnen betalen.

00:00:22

De Heer De Rook: Even vanuit dat risico geredeneerd. Dan zie ik echt dat er behoefte is en blijft, ook naar de toekomst voor culturele huisvesting. Dus dat wij dan ook op een andere manier echt wel betekenisvol culturele voorzieningen kunnen huisvesten in dit pand. Ik voorspel eigenlijk dat vanwege de kunstwerf en de werking van dat cultuur cluster eigenlijk eerder een overvraag zal zijn naar huisvesting in dit gebouw. In dit cluster. Dan een ondervraag. En daarmee ook vanuit die inschatting het verantwoord vindt om dat risico vanuit het cultuurprogramma te dragen.

00:00:50

Voorzitter: Van Kesteren.

00:00:50

De Heer van Kesteren: Ja, huisvesting van de culturele instellingen is hartstikke mooi. Maar als ze ergens gehuisvest zijn en ze kunnen het aanbod wat ze hebben, kunnen ze niet meer bieden. Dan ben je toch ook terug bij af. Wordt dat aanbod dan ook gegarandeerd en geborgd door het College?

00:00:50

De Heer De Rook: Dit valt nog steeds onder het kopje die ik aparte in mijn lijstje had gezet over, kunnen die instellingen dit nu betalen? Je kan niet wachten. Nee. We bouwen de spanning wat op. Je zou ook vragen stellen over de positie van het Poëziepaleis. We hebben dit aanbod gedaan aan een aantal instellingen. En aan hun gevraagd, "Zou je dat willen?" En Poëziepaleis had aangegeven, volgens mij met hun eigen overweging. Om te zeggen, "Wij doen het niet".

00:01:32

De Heer De Rook: Na de vragen van De Heer Atema, te weinig vierkante meters. Nou het aanbod dat gedaan is aan het Poëziepaleis. Dat ging uit van het aantal vierkante meters dat zij zelf aan ons gevraagd hebben om beschikbaar te maken. En dus zijn er aan ons een aantal vierkante meters gevraagd. Nou die konden wij leveren. En uiteindelijk hebben zij besloten om daar niet op in te gaan. Maar dat is niet omdat wij minder konden bieden.

Maar misschien omdat het beeld is gewisseld. Kan ik niet over speculeren. Maar wat zij aan ons gevraagd hebben, dat konden wij in principe leveren.

00:01:57

De Heer De Rook: Dan over de lift. Er komt een lift in het gebouw, die in principe ook gewoon aan de normering voldoet voor mindervaliden. Dus ook daarin wordt binnen Villa B voorzien. Dus nee, daar zou het eigenlijk niet aan kunnen liggen. Maar goed, Poëziepaleis heeft zijn eigen afwegingen gemaakt. En uiteindelijk hebben we ervoor gekozen om nu met deze drie instellingen verder te gaan. Dan over de gierzwaluw. Dat is natuurlijk een beetje een technische vraag, maar ik heb er wel een antwoord op. Daar komen nestkasten voor gierzwaluwen in het gebied, waardoor we daar een oplossing voor kunnen voorzien.

00:02:26

De Heer De Rook: En dan de vraag van De Heer Van Kesteren. Het effect op de instellingen. Nou, de reden dat wij vanuit cultuur hier eigenlijk het voornemen van de raad vragen voor achtentwintig duizend euro is, omdat wij precies willen bereiken wat De Heer Van Kesteren naar vraagt, namelijk dat het neerzetten van een nieuw gebouw dat dat niet leidt, dat culturele instellingen uiteindelijk meer geld kwijt zijn aan huur. En minder geld kunnen uitgeven en daar waar ze voor zijn. Voor kunst. Dus dat is de reden dat we dat bij de kunstenaars zo hebben gedaan. En dat is ook de reden dat we dat hier doen. Zijn veel voorbeelden in Nederland, waarbij gemeenten nieuwe, vaak ook hele mooie gebouwen hebben neergezet en dat instellingen bijna omvielen door de verhoging van de huurlasten. Dat willen we hier voorkomen, dus vandaar dat het voorstel zo gedaan is als het hier gedaan is.

00:03:08

De Heer De Rook: Wat ook helpt bij het kunnen opbrengen van huurlasten is dat je een relatief lage energierekening hebt. En laat een energielabel A daar nou eigenlijk ontzettend goed bij helpen, dus ook dat is een voordeel. Ik zie dat meneer Van Kesteren daar wat anders tegenaan kijkt. Ik heb de kosten over de specifieke kosten van de warmte aansluiting, heb ik niet helemaal paraat. Maar we kunnen natuurlijk wel de verbinding maken met de *WK olie* sowieso in dat gebied aanwezig is, dus wij kunnen relatief gemakkelijk aansluiten bij een aantal ontwikkelingen daar in dat gebied. Voor zo volgens mij heb ik de vragen vanuit de cultuur kant zoveel mogelijk geprobeerd te beantwoorden. Ik zie dat ik daar niet helemaal goed in geslaagd ben gegeven de vingers. En dus ik laat even aan u of u dat eerst wil afronden of dat we eerst ~

00:03:53

Voorzitter: Eerst de Heer Bolle maar even.

00:03:54

De Heer Bolle: Ja. Wat ik mij nog afvroeg. Waarom hebben we geen cultuur carrousel? Zeg maar. En waarom hebben we niet een capaciteitsonderzoek voor cultuur? Of met andere woorden, is iedereen nu goed gehuisvest? En is dit het? Of komt er nog iets nieuws aan wat ...

00:04:11

De Heer De Rook: Ja. Ik vind dat lastig te beantwoorden. Maar ik denk wel dat we juist de afgelopen jaren stappen hebben gezet om een veel beter beeld te krijgen over die

huisvestingsbehoeften. En dat juist het voorstel voor de kunstwerf en dit voorste het licht moet worden gezien. Dat wij eindelijk een goed beeld hebben van wat de behoeften precies is en hoe we dat kunnen oplossen. Ik zie op dit moment niet een aanleiding om daar nou een hele capaciteit analyse voor te doen, of een heel apart onderzoekstraject op te zetten.

00:04:36

De Heer De Rook: Ik zou eigenlijk willen volstaan met het beeld dat ik nu heb, dat wij de behoeften goed in beeld hebben en dat we ook steeds beter voorzien in oplossingen voor een huisvestingsproblemen bij culturele instellingen. Maar ik vermoed maar zo dat er de komende jaren misschien nog wel een aantal bij gaan komen. Als ik die zou kunnen voorspellen, had ik dat nu gedaan. Had ik het nu ook gezegd. Maar dit blijft voor heel veel instellingen. Blijft dit wel iets, een constant punt van aandacht over waar zij gehuisvest zijn. Omdat ze daar ook het liefst zo weinig mogelijk geld zelf aan kwijt zijn.

00:05:00

Voorzitter: De Heer Atema nog.

00:05:00

De Heer Atema: Ja. De ruimte die vrijkwam voor vrijdag. Die is niet eerst aan andere aangeboden. Terwijl in de nota staat dat sommige instellingen zelfs op straat komen te staan. Waarom is het meteen aan Noorderzon aangeboden?

00:05:17

De Heer De Rook: Nou misschien ... Want De Heer Atema had ook gevraagd naar die zin inderdaad. En volgens mij is die zin vooral bedoeld om te zeggen, als we niet iets doen, dan zouden ze op straat komen te staan. En bij Noorderzon. Dat die aangaf dat zij wellicht toch meer vierkante meters willen. Dan dat er aanvankelijk voor hun in zat. En bij het wegvallen van Poëziepaleis konden wij ook letterlijk en figuurlijk meer ruimte aan bieden. Dus vandaar dat we die ruimte richting Noorderzon hebben aangeboden, om te kijken of we die kunnen inzetten om aan hun behoeften te kunnen voldoen.

00:05:45

Voorzitter: Ik stel voor dat we even naar de beantwoording van De Heer van der Schaaf gaan, want het College neemt erg veel tijd. En we hebben nog twee agendapunten.

00:05:53

De Heer Van Der Schaaf: Sorry, ik zal proberen kort te houden, zeg ik wel vaker trouwens. Dank Voorzitter. Ik ga even kort in op met name de relatie met de grondexploitatie Ebbingekwartier/Ciboga. Villa B is destijds door de gemeente strategisch aangekocht voor deze grondexploitatie, is ook onderdeel van die grondexploitatie. En dat betekent dus ook dat wij de verantwoordelijkheid hebben om iets met dat gebouw te doen. En de keuze is gemaakt, zeker gezien de grote cultuurhistorische waarde van dit gebouw, om het gebouw te behouden.

00:06:21

De Heer Van Der Schaaf: En dat betekent ook dat kosten die gemaakt moeten worden om dat gebouw te behouden. In dit geval restauratiekosten. Dat hier ongeacht het gebruik, of het nou cultuur is, of woningbouw, of horeca. Dat het heel logisch is en eigenlijk ook bijna niet anders kan, omdat die ten laste te brengen van de grondexploitatie. Dat is dus niet in

sprake ... En daar reageer ik ook even de opmerkingen die De Heer Bolle daarover heeft gemaakt. Dat is niet een soort vrije val of winst uit de GREX die we eigenlijk in het SIF hadden moeten stoppen. Nee, dat is gewoon een integraal onderdeel van wat hoort bij een GREX.

00:06:49

De Heer Van Der Schaaf: Dat is een langjarige verzameling van plussen en minnen. En ook het vastgoed wat onderdeel van die GREX is, waar we dus voor besloten hebben om dat niet voor iets anders te gebruiken, maar dat te restaureren. Dat is ook logisch dat die kosten daarbij hadden gehoord. Als we bijvoorbeeld het besluit hadden genomen het gebouw te slopen, dan hadden we ook die kosten om het gebouw te slopen uit de GREX moeten betalen. Sterker nog, hadden we deze kosten niet uit een GREX betaald. Dan hadden we de lasten van restaureren naar de algemene middelen gebracht. Dan hadden we juist daar een probleem gecreëerd.

00:07:19

Voorzitter: De heer Bolle vindt het nog niet helemaal duidelijk.

00:07:21

De Heer Bolle: Jawel, maar waarom financieren we dan niet de hele restauratie vanuit GREX?

00:07:25

De Heer Van Der Schaaf: Dat is een goede vraag. En het antwoord is ook, dat vrij helder in de regels staat omschreven en de wetten die er zijn. Wat wel en niet uit een GREX mag worden betaald. Restauratiekosten, zodat het gebouw weer gebruikt kan worden, voor een groot deel, worden uit de GREX betaald. Maar dat betekent niet dat je alle investeringen die ten laste komen aan de gebruiker, je ook uit de GREX mag betalen. Wij mogen bijvoorbeeld ...

00:07:46

De Heer Van Der Schaaf: Er staat heel precies eigenlijk in welke kosten je wel of niet ten laste van een GREX mag brengen. En daarom betalen we dit hieruit, tot dit bedrag. We kunnen dus niet de volledige investering daaruit bekostigen. Dat zou niet volgens de regels zijn. Van wat je wel en niet uit een GREX mag betalen. Dus hebben we goed naar gekeken. De Heer De Rook heeft het ook meerdere keren voorgesteld om dat zo te doen. Maar dat ... Nee hoor grapje. Maar daar hebben we dus echt naar gekeken, van wat wel en niet mag. En het moet ook accountant proof zijn natuurlijk, maar dat begrijpt u.

00:08:18

De Heer Van Der Schaaf: Dan nog even aangeven. De relatie met de GREX waarom dit niet alleen maar dus logisch is dat deze kosten uit de GREX worden betaald, maar ook deze invulling naar ons idee uiteindelijk vanuit het belang van de totale grondexploitatie Ciboga een goede keuze is. Kijk, gebiedsontwikkeling is natuurlijk uiteindelijk en dat snapt denk ik iedereen wel. Meer dan alleen maar het realiseren van huizen of bedrijven. Het gaat ook om het creëren van een aantrekkelijk en divers gebied. Waar naast wonen ook openbare ruimte, voorzieningen en ook het behoud van. Als dat zo is van aanwezige cultuurhistorische waarde en ruimtelijke kwaliteit aan de orde is. En ik wijs je er ook op dat er in het gebied, nog in ieder geval twee gebouwtjes zijn die in het verleden als onderdeel van die GREX gerestaureerd zijn. En nu een hele andere functie vervullen.

00:08:57

De Heer Van Der Schaaf: We hebben natuurlijk ook naar alternatieve invullingen gekeken. Met name horeca en wonen zijn er bestudeerd, maar uiteindelijk zijn we toch tot de conclusie gekomen. Gezien ook ... En daar heeft De Heer Rook uitgebreid toegelicht. Het belang van de vragen, van een vraag vanuit cultuur. Gekozen voor die culturele invulling. Naast aan horeca en woning zaten er ook een aantal nadelen. Eén van de nadelen van wonen. En dat gold eigenlijk ook voor horeca. Is de ligging van Villa B in het gebied dat is totaal behoorlijk ingesloten. Het ligt niet heel erg voor de hand om daar toch wonen te realiseren.

00:09:26

De Heer Van Der Schaaf: En ook horeca, gezien ook de hoeveelheid horeca die al in het gebied is. Is zeer de vraag of dat een wenselijke en ook kansrijke invulling was geweest. En vandaar dat we ook gekeken hebben ... Uiteraard hebben we ook gekeken naar woon. Dat had ook als nadeel gehad dat we het gebouw hadden moeten verkopen, moeten privatiseren. Ook gezien de ligging niet heel erg voor de hand liggen. Dus vandaar dat we die combinaties van de nadelen van de ene varianten. En de voordelen van de culturele invulling hebben gecombineerd, waardoor wij er ook van overtuigd zijn dat dit ook voor het Ebbingekwartier de beste oplossing is.

00:09:55

Voorzitter: Mevrouw Wobma.

00:09:59

Mevrouw Wobma: Dank u voorzitter. Ja, ik was benieuwd naar wat dan zo ongeveer de verhouding is, wat uit het GREX betaald kan worden? En wat dan voor de culturele invulling betaald moeten worden?

00:10:10

De Heer Van Der Schaaf: Nou volgens mij staat er precies in het voorstel welk deel uit de GREX wordt gefinancierd.

00:10:14

Voorzitter: Dan kunnen we de bespreking hier denk ik afronden. Is er behoefte om het gesprek in de Raad voort te zetten? Ja, discussie? Dit gaat naar discussie voor de Raad.

B2 Stand van zaken harmonisatie sociaal culturele accommodaties (collegebrief 12-02-2020) (71921-2020)

Dan zijn wij toe aan punt B2, stand van zaken, harmonisatie sociaal culturele accommodaties. Een college brief geagendeerd op verzoek van de Stadspartij, VVD, SP en GroenLinks. Wie van de commissie kan ik het woord geven? De Heer Atema.

00:10:53

De Heer Atema: De Stadspartij is er niet van overtuigd dat je straffeloos honderdduizend euro kunt bezuinigen op de sociaal culturele accommodaties, zonder negatieve gevolgen. We zijn ook heel benieuwd naar de inhoud van de definitieve nota die medio september verschijnt. Hoe dat probleem dan is opgelost. We zijn wel blij met de tussentijdse rapportage, maar vinden het jammer dat er niet wordt ingegaan op eventuele knelpunten. Het kan natuurlijk niet zo zijn dat tussen nu en het schrijven van de nota, en de definitieve

invoering van beleid. Er een buurt of een dorps huis omvalt. En als dat dreigt te gebeuren. Dan willen we dat graag weten.

00:11:29

De Heer Atema: Met de nota zelf kunnen wij ons goed vinden in de door de college voorgestelde Inspraak traject. We zijn benieuwd naar de uitkomst daarvan. En uitgangspunt van de nota is gelijke behandeling van accommodaties. Maar gelukkig wordt ook gesproken over maatwerk. Wat ons betreft is gelijke behandeling leuk, maar is maatwerk beter. Er is nu eenmaal verschil, en noden, en wensen, tussen buurthuizen aan de ene kant en dorps huizen aan de andere kant. En zelfs tussen de dorps huizen onderling. En daar moet rekening mee gehouden worden bij de harmonisatie. Een dorps huis is vaak het enige sociale culturele accommodatie in de gemeente. En haal je die weg, dan haal je ook het sociaal hart uit de gemeenschap.

00:12:13

De Heer Atema: De nood uit schrift geeft wat ons betreft een aardig beeld van problemen waar de buurt en dorps huizen op dit moment mee wordt geconfronteerd. Punten die wij extra van belang vinden zijn, het voorkomen van administratieve rompslomp bij vergunningen en leges bij de nieuwe gemeente. Geen knellende regels met betrekking tot de horecavoorzieningen. Geen extra lastenverzwaringen. En een vrije keuze in bestuurssamenstelling. En verhouding professionals en vrijwilligers. Wel ondersteuning als daarom gevraagd wordt.

00:12:44

De Heer Atema: Verder zijn we verheugd dat er kritisch gekeken wordt naar de relatie tussen WIJ en accommodatie besturen. Indien gebruik wordt gemaakt van dezelfde pand. Wij vragen ons af of op dit moment wel sprake is van een gelijk speelveld. Immers de WIJ organisatie kan gebruik maken van de kracht van het gehele gemeenteapparaat en die mogelijkheden hebben de diverse besturen niet. Graag een reactie.

00:12:44

Voorzitter: Dank u wel. De Heer Koks.

00:13:13

De Heer Koks: Ja, waar ... Even een vraag over dit laatste stukje. Over WIJ in verhouding met die buurt accommodaties. Het lijkt alsof u een soort tegenstelling schetst tussen die buurt accommodaties en de Wij stichting. Terwijl wij juist van mening zijn dat de WIJ werkers, buurthuizen zouden moeten ondersteunen. Of de activiteiten die daarin plaatsvinden.

00:13:34

De Heer Atema: Ondersteunen wel, maar* beconcurrereerd, concretiseren niet op concrete. * Niet, ja. We horen bijvoorbeeld is dat dus de exploitatie onderzoek komt omdat WIJ de gratis koffie versterkt en het buurthuis niet. In een enkel geval wordt zelfs gratis koffie van de WIJ bij het buurthuis weggehaald zonder dat WIJ daarvoor betaald hebben. Dat soort dingen, denk ik dat er geen sprake is van gelijk speelveld.

00:14:00

Voorzitter: Dank u wel, wie kan ik het woord geven? De Heer Koks.

00:14:06

De Heer Koks: Woordvoering, de hoeksteen in sociale samenhang in wijken, en buurten, en dorpen. Is de beschikbaarheid van accommodaties waarin buurten en dorpen hun welzijnsactiviteiten vorm en inhoud kunnen geven. Basisvoorzieningen waar iedereen gebruik van kan maken. Zo nodig ondersteund door de professionals, ik zeg het al van de WIJ teams. Ja. Dat is dus zo. Uit de WIJ teams. De SP-fractie is vol bewondering voor al die vrijwilligers en besturen die vaak met de wind tegen hun buurthuis, dorpscentrum of speeltuin draaiende weten te houden. Zij verdienen een gemeenten die hen op alle mogelijke manieren makkelijk maakt.

00:14:48

De Heer Koks: En doet dit college dat nu de accommodatienota uit 2013 in hoofdzaak intact wordt gelaten. Op de middellange termijn, zegt het college, moet een gebiedsgericht meerjarenprogramma gemaakt worden. De SP-fractie begrijpt dat het college de harmonisatie niet over de kop wil jagen. Ook gezien de reacties uit die consultatieronde, die gedaan is onder de accommodatie besturen. Het college somt een aantal kwesties op die naar voren zijn gekomen. Ook hier in de raad. Zoals de verhouding beroepskrachten, vrijwilligers, laagdrempelige voorzieningen, gelijke behandeling, enzovoort. Een antwoord wordt doorgeschoven en dat antwoord is volgens de SP-fractie toch wel dringend nodig. Te vaak horen wij dat jongeren geen onderkomen hebben in hun buurt of dorp. Te vaak zien wij vierkante meters leeg staan. Te vaak wordt buurtactiviteiten verdrongen door para commerciële activiteiten. En te vaak worden vergelijkbare. En dan ben ik eventjes mijn tekst kwijt.

00:15:44

De Heer Koks: Er worden vergelijkbare activiteiten verschillend gefinancierd uit verschillende potten. En te vaak is samenwerking en afstemming op wijkniveau moeizaam. En voorzitter. Wat is eigenlijk het verschil tussen een buurtcentrum, een speeltuingebouw, een dagbesteding centrum of een wijk bedrijf? Volgens de SP zijn dat prangende kwesties die een voortvarende ontwikkeling in de sociale samenhang in buurten en wijken in de weg kunnen staan en daarmee de vernieuwing van het sociaal domein afremt. Er komt op de middellange termijn een gebiedsgericht meerjarenprogramma. College, wat is middellang? Nog in deze collegeperiode, waarvan ondertussen de helft alweer voorbij is. En voorziet u een stevige ondersteuning in de totstandkoming van die meerjarige programma's? Want dat zal een zorgvuldig proces moeten zijn, waarin allerlei historische posities en gevoeligheden een frisse kijk op deze basisvoorzieningen in de weg kunnen staan. Dank u wel.

00:15:44

Voorzitter: Dank u wel. De Heer Pechler.

00:16:46

De Heer Pechler: Ja dank u wel, Voorzitter. Eind januari waren we te gast in Trefpunt, het mooie dorpshuis van Thesinge. Een aantal van de zaken die toen door de bestuurders van de dorpshuizen van de voormalige gemeente Ten Boer werden aangekaart, lezen we summier terug in deze collegebrief. Lezers die na de herindeling zijn gestegen van enkele tientjes naar vele honderden euro's. Stapels papierwerk die alsmat toenemen. En de moeite die het kost om de juiste persoon bij de gemeente te vinden. Het lijkt me dat we niet op de officiële harmonisatie hoeven te wachten om in ieder geval die communicatie te vereenvoudigen. En

het dorpshuis te voorzien van de juiste contactpersonen voor elk beleidsterrein. Gebeurt dat ook?

00:17:19

De Heer Pechler: Er wordt genoemd dat het college maatwerk wil leveren voor het dorpshuis in Haren en Ten Boer. Betekent dat maatwerk dan ook een mogelijke differentiëren in de Legestarieven? Er wordt genoemd dat er professionele beheerders in Haren, in dienst zijn van de besturen. Wat bij ziekte grote financiële risico's met zich meebrengt. Als penningmeester van onze fractie heb ik toevallig net weer de premie voor de verzuimverzekering van onze fractiemedewerkers betaald. En dat komt voor parttimers maar neer op enkele honderden euro's per jaar. Kan het college toelichten of het mogelijk is dat de gemeente die verzekering voor doorbetaling bij ziekte op zich neemt voor de dorpshuizen? Om de risico's op uitval van een beheerder in Haren af te dekken.

00:17:54

De Heer Pechler: Tijdens de bijeenkomst in het dok, als aftrap voor dit nieuwe beleid. Alweer bijna een jaar geleden. Trokken ook diverse accommodaties uit de stad Groningen aan de bel over achterstallig onderhoud, hoge energie nota's, en het gebrek aan middelen om dit soort investeringen in duurzaamheid te doen. Hierover lezen wij nu niets terug. Hoe wordt het meegenomen in het vervolg proces? Voorzitter. Vorige week bespraken wij in deze commissie een Raadsvoorstel om miljoenen extra vrij te maken voor het ambtenarenapparaat. Zodat zij beter grip kunnen krijgen op de transformatie van het sociaal domein, om er zo voor te zorgen dat in de toekomst de tekorten niet nog verder oplopen.

00:18:27

De Heer Pechler: Die keuzes snappen wij, maar de transformatie begint toch echt bij de sociale basis. Bij gemeenschapszin, bij samenzijn, bij warme en informele contacten en bij opbouwend werk. Alles in het kader van preventie van zorg. Dit zijn zaken die sociaal culturele accommodaties en alle vrijwilligers die daarbij betrokken zijn. En die midden in de wijk of het dorp staan, als geen ander kunnen doen. Als we hier, zoals in het stuk staat, in de toekomst nog eens een ton op gaan bezuinigen. Terwijl diverse accommodaties al aangeven dat de financiële ruimte nogal krap is. En ze in sommige gevallen één tegenvaller verwijderd zijn van omvallen. Dan zijn we aan het bezuinigen op de sociale basis van de toekomst. Als Partij voor de Dieren vinden we die keuze hoogst onverstandig en horen we graag de visie van de wethouder daarop. Dank u wel.

00:19:08

Voorzitter: Dank u wel. Ik zie dat De Heer Koks zijn lapje nog aan heeft staan. Mevrouw Van Doesen. Woordvoering.

00:19:16

Mevrouw van Doesen: Ja, dank u wel Voorzitter. De brief die we van het college kregen heb ik gelezen als een informatieve brief over de stand van zaken. Van wat heeft de raad ingebracht, wat meegenomen moet worden. En wat heeft het overleg met de besturen opgeleverd, wat meegenomen moet worden. In zoverre is die informatief. Nieuw was wel dat er wordt gezegd in de brief dat er teruggevallen wordt op de nota uit 2013. Ik denk als ik het hele verhaal overziet, dat dat een goed idee is. Je moet geen beleidsnota's willen schrijven om in de nota zelf, maar ... En het is een bruikbaar vertrekpunt, denk ik. Temeer

omdat ... En dat vind ik wel een heel belangrijk punt. Dat er gesproken wordt over gebiedsgerichte meerjarenprogramma.

00:20:02

Mevrouw van Doesen: Dat zou ik wel heel veel prioriteit willen geven, want dat betekent dat de accommodaties eindelijk de plek kunnen krijgen die ze verdienen. We hebben in de vorige periode daar ook al een paar keer een motie over aan genomen. Dat accommodaties veel meer betrokken zouden moeten worden bij het overleg. En bij alle ontwikkelingen die in de wijk plaatsvinden, omdat zij daar een hele belangrijke bijdrage aan kunnen leveren. Dus voor dat zou ik een pleidooi willen houden om dat meerjaar- gebiedsprogramma niet te lang uit te stellen. En daar snel mee te komen. Vooralsnog wacht ik nu op de nota die volgende maand zal verschijnen. En waar in onze voorstellen en ideeën worden geïncorporeerd en tot uitvoering zichtbaar worden.

00:20:49

Voorzitter: De Heer Koks.

00:20:51

De Heer Koks: Daarop voortbordurend, want wij hechten er ook aan dat die middellange termijn programmering snel komt. Er komt nog een heel inspraakronde rondom die nota, die conceptnota, die eind volgende maand uitkomt. Wat zou je vinden van het idee dat wij als raad ook geïnformeerd worden over wanneer die bijeenkomsten plaatsvinden. En dat we met name ook kijken van wat accommodatie besturen vinden, dat in die middellange termijn opzet gebiedsgerichte aanpak, geformuleerd zou moeten worden?

00:21:24

Mevrouw van Doesen: Ja. Je stelt de vraag aan mij, maar wij weten van elkaar dat we dat juist heel erg belangrijk vinden. Dat we dat soort bijeenkomsten ook heel graag bijwonen. En die vraag daar stellen, is denk ik heel belangrijk.

00:21:34

Voorzitter: De Heer Huisman.

00:21:40

De Heer Huisman: Ja bedankt voorzitter. De sociaal culturele accommodaties vormen het hart van de gemeente Groningen. Dorps en buurthuizen zijn ontzettend belangrijk voor het bevorderen van de sociale cohesie. En 100% Groningen was dan ook erg teleurgesteld toen wij horen van de plannen van het College, om een ton te gaan bezuinigen op de sociaal culturele accommodaties. Wij vinden dit onnodig en willen het College dan ook graag aansturen op maatwerk.

00:22:00

De Heer Huisman: Want voorzitter 100% Groningen ziet niet de noodzaak in van het harmoniseren van de sociaal culturele accommodaties in de oude gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer. De oude gemeenten hadden allemaal een ander beleid als het gaat om het exploiteren van de buurt en dorps huizen. Het College geeft aan het huidige beleid van de oude gemeente Groningen als uitgangspunt te nemen. 100% Groningen vraagt zich af waarom dat zo is. Het lijkt ons namelijk duidelijk dat een multifunctioneel wijkcentrum in de Korrewegwijk een ander beleid nodig heeft dan een dorps huis in Ten Post.

00:22:25

Voorzitter: U hebt daarover een vraag van mevrouw Van Doesen.

00:22:30

Mevrouw van Doesen: Ja, ik wil nog even teruggrijpen op uw opmerking over die ton aan bezuinigingen. Dat is al meerdere keren hier langsgekomen, maar we hebben dat zelf vastgesteld in de begroting voor 2020. Daar zit die bezuiniging al in. Dus dit is niet een nieuw verhaal wat nu opeens op komt.

00:22:46

De Heer Huisman: Dat kan, maar daar zijn we alsnog op tegen. Waar was ik-

00:22:52

Voorzitter: U heeft ook een vraag van De Heer Haan.

00:22:55

De Heer De Haan: Ja, dank u wel voorzitter. Ja, ik vraag me eigenlijk af, 100% geeft aan dat ze eigenlijk niet de noodzaak van harmonisering zien. Maar dat is toch heel logisch nu we als gemeente samen met Haren en Ten Boer zijn. En het College geeft toch ook aan dat ze maatwerk gaan toepassen. Dus wat is precies het probleem?

00:23:08

De Heer Huisman: Het probleem is dat je bij beide gaat harmoniseren, dan wil je dus één gemeenschappelijk beleid gaan brengen, neem ik aan. En dat is iets waar wij niet voor zijn.

00:23:17

De Heer De Haan: Maar het College geeft toch aan, dat ze juist maatwerk gaan toepassen. Juist in Haren en Ten Boer.

00:23:20

De Heer Huisman: Nou, dan hebben we geen probleem. Dat zal heel fijn zijn. Goed, voorzitter. Ik ga verder. We lezen in de brief dus dat in de voormalige gemeente Ten Boer er vooral vrijwilligers werden ingezet. En dat ze in de voormalige gemeente Haren gebruik maken van professionele beheerders die in dienst zijn. De Heer Pechler had het er al even over. Het is dus bijna onmogelijk om voor een diverse gemeente als die van ons, een gemeenschappelijk beleid te maken. En maatwerk zou hier dus veel beter passen. En graag horen wij van de wethouder of hij maatwerk gaat leveren. Dank u wel.

00:23:46

Voorzitter: Dank u wel, Mevrouw Boogaard.

00:23:50

Mevrouw Boogaard: Dank u wel. Voorzitter, ik kan grotendeels aansluiten bij de woordvoering van mevrouw Van Doesen. Ik heb wel twee aanvullende opmerkingen. Ook ik ga wat zeggen over de ton. Niet omdat ik de noodzaak er niet van inzien, want we hebben daar inderdaad met ze allen voor gekozen. Maar omdat we in voor wat betreft de accommodaties, ervoor gekozen hebben om voor 2021 een potje te reserveren om deze structurele bezuinigingen op te kunnen vangen. Voor zover dat nodig is.

00:24:17

Mevrouw Boogaard: Het lijkt ons goed om te weten waar het eventueel schuurt, voordat we

2022 ingaan zonder dit incidenteel budget. We worden dan ook graag actief op de hoogte gehouden van of, en waar het dit geld voor aangewend wordt. Daarnaast verschillen niet alleen de behoeftes per wijk, of dorp, of per inwoner, maar behoeftes veranderen ook door de tijd. En ik denk dat daar de gebiedsgerichte aanpak goed van pas komt. We weten dat er nu bijvoorbeeld het één en ander speelt in de Oosterparkwijk. Wij zijn benieuwd in hoeverre er ruimte blijft binnen de huidige plannen voor nieuwe initiatieven waar dit wenselijk is. Dank u wel.

00:24:52

Voorzitter: Dank u wel. Wie ... En Mevrouw Folkerts.

00:24:53

Mevrouw Folkerts: Ja. Heel kort even iets uit de woordvoering van mijn collega Visser. Die heeft griep. Of dat hopen we dan maar. Ja. Mijn fractie herkent zich in het beeld die de notitie beschrijft en steunt de keuze voor een meerjarig benadering per gebied. Dat uitgangspunt vraagt wel om de inbreng van allerlei partijen, zoals de WIJ en de GON, maar vooral ook lokale partijen als bewonersorganisaties, gebruikers, scholen, kerken, andere bewoners, initiatieven. We gaan ervan uit dat ze allemaal actief worden uitgenodigd en uiteraard wij ook als raad zouden daar aan willen toevoegen. Om mee te denken, ook al echt in de komende inspraakrondes. Kortom, mijn fractie is benieuwd naar de herijking van de nota en de komende inspraakrondes. Dank u wel.

00:25:40

Voorzitter: Dank u wel. De Heer Wolke.

00:25:41

De Heer Wolke: Dank u wel, Voorzitter. Ik wil me graag aansluiten bij de woorden van Mevrouw Doesen van D66. En ook bij de vraag van Mevrouw Boogaard van de Partij van de Arbeid. Waar zitten nou precies die knelpunten die eventueel gaan ontstaan, wat betreft de ton bezuiniging? Dank u wel.

00:25:58

Voorzitter: Helder dank u wel, De Heer Brandsema.

00:26:01

De Heer Brandsema: Ja, dank u wel voorzitter. Ja, De Heer Pechler gaf het ook al aan. We hebben een werkbezoek gehad in Thesinge. Daar een aantal geluiden gehoord die ik ook teruglees in de brief van het College. En wat D66 al aangaf, een informerende brief. Dus we kijken graag uit naar volgende maand, is eigenlijk al deze maand. Als het concept beleidsnota naar ons toe komt.

00:26:23

Voorzitter: De Heer van Kesteren.

00:26:25

De Heer van Kesteren: Dank u wel, Voorzitter. Voorzitter, overal wordt geld weggeschraapt door dit College, met grote consequenties. Duurzaamheid is het credo, duurzaam bezuinigen op belangrijke basisvoorzieningen. Met rampzalige gevolgen. En dan hebben we een inspraaktraject voor gedupeerde instellingen. Sociaal culturele accommodaties. Maar voorzitter die inspraak bijeenkomsten, is dat niet gewoon voor de bühne? Bijeenkomsten die

in de praktijk niet meer zijn dan bijeenkomsten waarin wordt medegedeeld dat er zal worden bezuinigd.

00:27:09

De Heer van Kesteren: Vraag van mijn fractie is dan ook, kan het College uitleggen hoe die inspraak concreet eruitziet? Want die sociaaleconomische accommodaties die willen gewoon die bezuinigingen niet. En wat is maatwerk in deze? Voorzitter, hoe gaat het College om met nieuwe initiatieven? Als er geen financiële ruimte is voor dergelijke initiatieven. Kan het College eens uitleggen wat het dan verstaat onder het leveren van maatwerk in de ondersteuning? Daar is mijn fractie wel heel benieuwd naar.

00:27:42

Voorzitter: Dank u wel. Nog iemand die het woord wenst te voeren? Is niet het geval. De Wethouder.

00:27:50

Mevrouw Bloemhoff: Dank u wel Voorzitter. Inderdaad, het is een informerende brief die ik aan u heb toegezegd, toen we de eerste keer over het accommodatiebeleid spraken. Ik meende in het najaar van vorig jaar. Waarin ik ... Waar het verzoek van u was. Heeft u nu ... Als u een eerste ronde heeft gedaan, kunnen we daar dan over worden geïnformeerd? Nou die brief licht er. En u heeft daar allemaal op gereageerd. Daar zal ik zo even bij langsgaan, maar even voor het vervolg is het handig te weten dat we bezig gaan, naar aanleiding hiervan met de conceptnota. Dat die nota zoals behoort, de inspraak in zal gaan. Er zullen in de verschillende gebieden, op gebiedsniveau inderdaad inspraak bijeenkomsten worden gehouden, om te horen wat men ervan vindt. Ook misschien om al een idee te krijgen van, hoe zou je dat nou ook gebiedsgericht beter kunnen doen? U wordt daar uiteraard voor uitgenodigd, zodat u ook kunt aanschuiven. Dus dat als eerste. Ik ben ook blij met de wat bredere steun-

00:28:49

Voorzitter: De Heer Koks.

00:28:52

De Heer Koks: Dat is mooi dat we daarvoor worden uitgenodigd, maar mijn vraag was ook meer gericht op gaan we het dan alleen over deze nota hebben? Of gaan we alvast vooruitkijken met de aanwezigen naar hoe dat meer gebiedsgerichte programma eruit zou moeten zien? Wat voor knelpunten er nog meer zijn, enzovoort, is breder dan alleen wat er nu voor ligt.

00:29:13

Wethouder: Nou, wat mij betreft gaat het over beiden. Want wat we graag willen doen is met de nota moeten we gaan harmoniseren. We kunnen nu niet zeggen van, nou bij wijze van spreken, dat buurthuis moet eruit en dat moet erin. Omdat we op dit moment dat beeld niet compleet hebben. En dan is het ook niet eerlijk. We merken ook dat de beelden heel erg verschillend zijn in onze ophaalrondes, zeg maar die we al hebben gedaan. De één die heeft het idee van, "Daar gebeurt niks". En dan spreken we daarmee. En daar gebeurt dan wel wat. Dus je moet wel het beeld compleet hebben. Daarom kunnen we die slag dus ook per 1 januari niet maken. Maar we willen zeker in de nota aangeven ook, hoe we dat gebiedsgericht willen aanpakken. En daarvoor zullen we daar ook aandacht voor hebben in

de inspraakbijeenkomst. Betekent natuurlijk niet dat we met een paar inspraak bijeenkomsten klaar zijn met dat bepalen, was het maar zo. Want ik had ook gehoopt dat we wat verder waren. Maar dat is wel de insteek, ook van die bijeenkomst om verder door te kijken dan 1 januari van komend jaar.

00:30:05

Mevrouw Bloemhoff: Dan, nou de bezuiniging daar is al het nodige over gezegd. Dat is inderdaad door de raad vastgesteld. Daar moeten we mee dealen, ongeacht van wat ik vind of niet. Wel een kleine nuance op de heer van Kesteren. Kijk, het gaat om een bedrag van vier komma één miljoen wat erin opging. Daar komt een bezuiniging van een ton op. Dus het is niet dat ineens de helft van het budget wordt weggesneden. Dus een ton bezuiniging op een budget van vier komma één miljoen. En nogmaals het is niet leuk, maar we hebben met elkaar die keuze gemaakt.

00:30:37

Mevrouw Bloemhoff: En dan is er een vraag gesteld door de Stadspartij over de samenwerking tussen de WIJ en de accommodatie besturen. Dat gaat op sommige plekken heel goed en op andere plekken wat minder. Maar wij vinden het wel van belang dat die samenwerking, dat dat beter wordt. Juist kun je als de WIJ goed met de accommodaties samenwerkt. Als het opbouwwerk zeg maar, heeft daar een hele belangrijke rol in. Dus dat schrijven we in deze brief. En het zal ook wat ons betreft een onderdeel worden van de nota. Je moet echt op gebiedsniveau goed samenwerken en dat ook ... En daar hebben beide partijen altijd een rol in.

00:31:18

Mevrouw Bloemhoff: Dan denk ik, dat ik een beetje antwoord heb gegeven op de vraag van de heer Koks. Over de spanning tussen dat meerjarige gebiedsprogramma en zeg maar, het niet over de kop willen jagen van de huidige accommodaties. Want ik bedoel, natuurlijk kunnen wij met ze allen hier opschrijven hoe we het zouden willen zien. Maar we moeten het wel samen doen en samen duurt nu eenmaal langer dan dat je het alleen doet. Maar dat vinden wij heel erg van belang voor het draagvlak van het gebied, dat staat centraal. En we zijn in bijvoorbeeld in Beijum ook al heel ver met zo een gebiedsgericht programma, maar dat heeft best wat tijd gekost. En dat moeten we dus ook met ze allen per gebied doen.

00:31:58

Mevrouw Bloemhoff: En we zijn dus ook met u eens, dat je ook zou moeten kijken naar de wijkbedrijven, naar de nieuwe initiatieven die er zijn. En dat je daar op een goede manier op inspeelt. De Partij voor de Dieren heeft gevraagd naar contactpersonen. Ja, eigenlijk het fenomeen wat u in Ten Boeren heeft gehoord over leges en moeilijker bereikbaar zijn. Dat is zo. En dat willen we niet. Dus dat heeft dus in algemene zin met de dienstverlening van de gemeente te maken, waar het opgaat in een groter geheel.

00:32:26

Mevrouw Bloemhoff: We hebben laatst in het College ook nog over gehad. Want daar zit soms bij onze ambtenaren ook nog gewoon een mentaliteit. Helemaal niet onbedoeld, maar die daar niet altijd even veel oog voor heeft. Wat we doen is dat wij altijd aanspreekbaar zijn, dat sowieso. Wij hebben ook een ronde langs de dorpshuizen gedaan. Inge Jongman en ik. En dat we daar natuurlijk een gebiedsteam hebben, die vraagt om een contactpersoon bij

de gemeente. Nou, wij hebben iemand die we voor accommodatiebeleid hebben. Maar we hebben natuurlijk ook het gebiedsteam als eerste aanspreekpunt. En die is natuurlijk ook ... zou in staat moeten zijn dat soort dingen te overbruggen.

00:32:58

Mevrouw Bloemhoff: Maar we hebben dat geluid ... nemen we zeer serieus. Een suggestie over die verzekering en dergelijk. Dat nemen we even mee in het kader van inspraak, zal ik maar zeggen. En dan hadden we nog een vraag van, volgens mij ligt er nog een vraag open van de Partij van de Arbeid over het informeren waar het geld in 2022. Wat we daarmee doen en hoe 2022 ervoor staat. Daarvoor zullen we ook de keuzes gaan voorleggen in de nota en dan komen we daar ook op terug. Dus die nota als de inspraak is geweest en loopt een beetje mee, dan zal die nota in juni door het college worden vastgesteld. En in september in de raad worden behandeld. Dus dan kunt u ook kijken wat we daarvoor plannen mee hebben. Ik denk dat daarmee alle vragen beantwoord, Voorzitter.

00:33:46

Voorzitter: De Heer Atema.

00:33:47

De Heer Atema: Er is ten eerste consultatieronde geweest. Is er dan ook naar voren gekomen dat er op korte termijn een dorp, zoals een buurthuis, dreigt om te vallen?

00:33:59

Mevrouw Bloemhoff: Nee, dat hebben wij nu niet. Niet dat een buurthuis dreigt om te vallen, dat is niet. Ze hebben natuurlijk wel allerlei problemen met vinden van vrijwilligers. Er is natuurlijk wel bijvoorbeeld een buurthuis geweest die een onderhoud problemen heeft. Nou, die meldde dat ook keurig bij ons. En dan kunnen we er ook naar kijken. Maar er is dus niet een geval dat een buurthuis omvalt.

00:34:16

Voorzitter: De Heer Van Kesteren.

00:34:18

De Heer van Kesteren: Voorzitter, ik vind het antwoord eigenlijk wat karig. Ik heb gevraagd van, zo een inspraakavond, dan mag men zeggen wat men ervan vindt. Wat houdt dat nou concreet in? Want er is ... want men wil die bezuinigingen niet. Er is geen geld. Daarop aansluitend zegt de wethouder van, nieuwe initiatieven daar moeten we goed op inspelen. Maar hoe? Wat verstaat u daar precies onder? Daarop inspelen. Want er is geen geld. Dat is het gegeven.

00:34:50

Voorzitter: Wethouder.

00:34:50

Mevrouw Bloemhoff: Nou die bezuiniging is een feit. Dus daar heeft u als raad al over besloten. Dus u bent het hoogste orgaan en dus daar kan de wethouder niet aankomen. Dat is een gegeven natuurlijk, ja. En daar moeten we bij de inspraak bijeenkomst mee doen. Men kan aangeven, de ideeën voor de invulling. We hebben een aantal verschillende subsidiestromen. Hoe ziet men dat? Dus men kan gewoon zijn ei daar kwijt. Dat doen ze overigens ook. Niet alleen daar, dat doen ze al op dit moment. Dus ze zitten ook geregeld bij

mij aan tafel, bij mijn ambtenaren aan tafel, dus die geven dat gewoon aan. Dus dat is de functie van inspraak. En dan vervolgens is het aan u om te beslissen wat u daarmee doet.

00:35:27

Voorzitter: De Heer Van Kesteren.

00:35:29

De Heer van Kesteren: Inspraak bij het College bestaat gewoon. Stoom afblazen.

00:35:34

Mevrouw Bloemhoff: Voorzitter. Volgens mij heb ik hier voldoende duidelijk gemaakt dat we dat hartstikke serieus nemen en dat ze nu al ideeën bij ons hebben ingediend. Zoals ga niet te snel, kies nou voor de oude nota en niet ... Dus al die dingen doen we ook omdat de bestuurder dat aangeven.

00:35:51

Voorzitter: De Heer Koks.

00:35:51

De Heer Koks: Ik heb nog een vraag aan de wethouder. Wat die middellange termijn, wat ik me daarbij moet voorstellen. Wat is een middellange termijn?

00:35:58

Mevrouw Bloemhoff: Nou kijk, ons idee nu is. De nota is op 1 januari en dan moeten we even kijken. Een termijn van één tot twee jaar zouden we wel ongeveer nodig denken te hebben. Maar dat moeten we ook even bij de inspraak weer ophalen. Want we moeten natuurlijk alle partijen om tafel zetten, gebiedsteams. Ik ben het wel met u eens, daar moet je zelf ook, zeg maar druk achter zetten. Om dat ook geregeld te krijgen. Dus het komt niet vanzelf, maar ook dat weten we denk ik al langer.

00:36:33

Voorzitter: Dank u wel. Is de brief hiermee voldoende besproken? Dat is het geval. Dan kunnen we door naar agendapunt B3. En voor dat ik dat doe, lees ik even voor hoeveel tijd u nog hebt. Tenminste van de fracties die erg weinig tijd overhebben. Ik zie de Partij van de Arbeid nog een halve minuut. De SP één minuut. Partij voor de Dieren tweeënhalve half. Stadspartij anderhalf. En de PVV anderhalf. En de rest heeft wat meer.

B3 Integraal huisvestingsplan onderwijs 2020-2039 (raadsvoorstel 14-02-2020) (73429-2020)

Dan zijn we bij agendapunt B3, integraal huisvestingsplan voor het onderwijs. Dat is een raadsvoorstel, wie kan ik het woord geven? De Heer De Haan.

00:37:11

De Heer De Haan: Ja Voorzitter, dank u wel. Voorzitter mijn fractie is blij dat er de komende vier jaren in ieder geval achttien schoolgebouwen zijn, die worden verbouwd of nieuwbouw krijgen. En dit is hoognodig omdat we een gemiddelde score van vijf komma zeven op dit moment hebben. Nou dat laat wat te wensen over. En over het algemeen lijkt het proces goed doorlopen. Maar mijn fractie heeft nog wel een aantal kanttekeningen, opmerkingen. Zo klagen jarenlang veel leerkrachten en leerlingen over te warme klaslokalen tijdens de zomermaanden. Vaak gaat dit om oude schoolgebouwen, maar mijn fractie heeft ook het

idee dat bij nieuwe schoolgebouwen dit onderwerp niet altijd meegenomen wordt. Denk hierbij bijvoorbeeld hoe dat wel zou kunnen. Aan de aanleg van groene daken.

00:37:51

De Heer De Haan: En tijdens de technische sessie leek een schoolbestuur hier eigenlijk geen geld voor vrij te kunnen maken. Om de temperatuur in klaslokalen te verlagen. Nou en de gemeente die doet dat nog niet echt. En het is ook lastig voor schoolbesturen, omdat ze aangeven dat er strenge regels zijn voor het uitgeven van onderwijsgeld. En daarom hoopt en wilt het CDA dat we als gemeente samen een actieplan kunnen starten, om ervoor te zorgen dat leerlingen ook tijdens de zomermaanden optimaal kunnen presteren en leren in gunstige werkomstandigheden, of in gunstige omstandigheden. En ook dat leraren kunnen werken in prettiger werkomstandigheden.

00:38:26

De Heer De Haan: Het is op dit moment geen uitzondering dat er klaslokalen zijn waar het in de zomer wel eens dertig graden kan worden. In het verleden hebben we dit ook gedaan, bijvoorbeeld met het project Fris en Duurzaam. Waarbij de gemeente vijftig basisscholen in de stad financieel ook heeft geholpen een beter binnenklimaat te creëren. En de effecten die deze kastjes en ventilatiesystemen hebben op de verkoeling van een lokaal is helaas echter niet of nauwelijks. En daarom hebben we dus de hoop op dit actieplan. Want het is mooi dat we investeren in nieuwe schoolplannen. Maar mijn fractie vindt dan ook dat de basis van de resten op orde moet staan. En we zijn benieuwd hoe de wethouder hiernaar kijkt.

00:39:01

Voorzitter: U hebt een vraag van Mevrouw Boogaard.

00:39:03

Mevrouw Boogaard: Ja, Voorzitter. Wij snappen de vraag van het CDA. Natuurlijk zijn wij er ook helemaal voor dat we geweldige klimaten hebben in de klaslokalen, net als voor iedere werkplek dat geldt. Tegelijkertijd vraag ik mij wel af of het CDA het met ons eens is, dat dit primair wel de verantwoordelijkheid is voor de scholen. En twee, dat de gemeente daar ook al daadwerkelijk heel veel in gedaan heeft. Ondanks dat dit primair een verantwoordelijkheid is voor de scholen, om er toch de portemonnee te trekken. En ik ben benieuwd als we dit met dit actieplan gaat werken, waar het CDA wil dat dit geld vandaan komt. Moet dit komen uit het IHP? Betekent dit dat we ambities daarin zouden moeten matigen? Of ziet het CDA daar een andere manier voor?

00:39:49

De Heer De Haan: Punt twee. Daar zou ik het ook graag met u over hebben, waar we ... Laten we samen kijken of we daar ergens financiële ruimte voor kunnen vinden. Punt één. Nou die schoolbesturen, ik weet niet of je bij de technische sessie ook aanwezig was. Maar die schoolbesturen gaven juist aan, onderwijsgeld hier niet voor te kunnen gebruiken. Dus die zouden wel willen, maar het geld kunnen ze daar niet voor gebruiken. Dus die willen wel, maar kunnen het niet. Ten tweede heeft mijn fractie wat twijfels bij de investeringen die schoolbesturen zelf moeten bijdragen aan nieuwbouw, of verbouw. De bedragen die we lezen in het IHP, die kunnen variëren tussen tienduizenden en miljoenen euro's.

00:40:22

De Heer De Haan: En tijdens de technische sessie konden we horen dat het niet echt

gebruikelijk is dat schoolbesturen zelf ook bijdragen. En dat dit ook nog afhangt van nieuwe wetgeving die eraan komt. En mijn fractie vraagt zich af wat er gebeurt wanneer het schoolbesturen niet lukt om dit bedrag te betalen. Oftewel is de komst van nieuwbouw of verbouw wel afhankelijk van het geld dat schoolbesturen betalen? En dan die nieuwe wetgeving. Staat die nieuwe wetgeving al vast? Of maken we nu beleid op wetgeving waarvan we verwachten dat deze er aankomt? Zijn hier dus nog risico's aan verbonden? Zoals ik al hierboven stelde, zijn er strenge eisen voor het uitgeven van onderwijsgeld.

00:40:57

Voorzitter: Ik onderbreek u heel even voor een vraag van De Heer Brandsema.

00:41:01

De Heer Brandsema: Ja, dank u wel Voorzitter. Nog even over de vraag van de Partij van de Arbeid zojuist aan het CDA. De Heer De Haan geeft aan Voorzitter, dat het onderwijsgeld, dat kan niet uitgegeven worden aan niets anders dan onderwijs zelf. Maar dat is volgens mij toch ook zo dat scholen ook vanuit het rijk, geld krijgen voor onderhoud van hun schoolgebouwen.

00:41:21

De Heer De Haan: Klopt. Voorzitter, inderdaad voor onderhoud en voor energie. Maar de navraag die wij nou bij het schoolbestuur hebben gedaan, is dat het ze niet lukt om voldoende geld hiervoor aan dit uit te geven. Dus daarom zouden we net als bijvoorbeeld met fris en duurzaam, graag willen dat hier een soort van plan van komt. Maar ik hoor graag van de wethouder als het wellicht anders zou zitten. En Voorzitter, dan zijn er nog vier schoolgebouwen die nader onderzocht gaan worden.

00:41:45

De Heer De Haan: En twee van deze schoolgebouwen zijn van Noorderbasis, namelijk De Triangel en de Rehoboth. En het schoolgebouw van De Triangel is al zestig jaar oud. En daarom was mijn fractie ook al enigszins verbaasd, dat het schoolgebouw niet in aanmerking lijkt te komen voor nieuwbouw of verbouw. En wat ons misschien nog wel wat meer verbaasde was, nou de hele gang van zaken rondom dit proces. Zo kreeg mijn fractie na navraag bij de directeur van de Noorderbasis te horen, dat hij in eerste instantie niet wil instemmen met het IHP.

00:42:13

De Heer De Haan: Na een later gesprek dat hij ook heeft gehad met de wethouder, heeft hij besloten dit wel te doen. Maar was dat niet iets om ook tijdens de technische sessie te delen. Toen wij vroegen hoe de schoolbesturen naar het IHP keken? En daarnaast vinden wij het lastig dat de vier scholen die nu nader onderzocht gaan worden, nog in het onzekere zitten. Terwijl we volgende week al een IHP moeten vaststellen.

00:42:33

De Heer De Haan: Dit terwijl we met onze huidige plannen al een financieel probleem hebben. Zo konden we horen. En is er dan überhaupt wel geld over om deze scholen nog iets te bieden? En was het niet beter om eerst te kijken of deze problemen, bijvoorbeeld in samenspraak met de rest van de schoolbesturen opgelost konden worden. En nu lijkt het wel een beetje een haast klus te zijn. Hoe kijkt de wethouder terug op dit proces? En zou ze

ons ook op de hoogte kunnen houden van de vorderingen van dit onderzoek? Tenslotte maakt mijn fractie zich-

00:42:57

Voorzitter: Je krijgt nog een vraag van De Heer Brandsema.

00:43:00

De Heer Brandsema: Ja, dank u wel Voorzitter. Want ook wij als ChristenUnie hebben dat stukje wel gezien. Over die vier scholen van zestig jaar oud, die dan mogelijk niet in de komende vier jaren worden aangepakt. Maar mijn fractie was eigenlijk best wel positief over het stuk wat College daarin aangaf van, we gaan daar even opnieuw naar kijken. Dus blijkbaar vond het College daar zelf ook wel iets van. Dus is het niet voldoende voor het CDA dat het College ook duidelijk aangeeft, we gaan nog eens opnieuw kijken naar die vier scholen. Die wellicht toch een beetje vreemd uit het prioritering komen, om te kijken of daar nog iets anders moet.

00:43:32

Voorzitter: Ik geef u de ruimte voor een kort antwoord, maar uw tijd zit er verderop.

00:43:35

De Heer De Haan: Ja. Dan rest ik me heel graag snel tot het laatste punt waar we iets wilden zeggen over de voldoende sporthallen. Waar we ons al jaren hard voor maken, voor het basis en voortgezet onderwijs. Ik vermoed dat ik me daarbij kan aansluiten bij de punten van de VVD en D66, die ze straks nog gaan maken.

00:43:54

Voorzitter: Dank u wel, De Heer Brandsema.

00:43:56

De Heer Brandsema: Ja. Dank u wel, Voorzitter. Ja, als coalitie hebben we besloten om extra te investeren in onderwijs huisvesting. Met anderhalf miljoen euro extra voor dit jaar en vanaf volgend jaar structureel tweeënhalve miljoen extra geld. En daarmee willen we een impuls geven aan goede onderwijs huisvesting. En als eerste maar grote stap om te investeren in onze schoolgebouwen, is het integraal huisvesting plan opgesteld. En mijn fractie is blij dat dit document er nu ligt, omdat het richting en duidelijkheid geeft voor de schoolbesturen, leerkrachten, ouders en leerlingen. Als het gaat om de toekomst van hun schoolgebouwen.

00:44:26

De Heer Brandsema: De ChristenUnie wil het College complimenteren met het feit, dat het gelukt is om dit samen met de vierentwintig schoolbesturen op te stellen. En niet alleen voor de komende vier jaar, maar met een doorkijk voor de komende twintig jaar. Daarnaast vindt de ChristenUnie het heel mooi dat het gelukt is om niet alleen naar de staat van het gebouw als zodanig te kijken, maar om de sociaal maatschappelijke context van de plek waar de school staat mee te laten wegen in de prioritering.

00:44:47

De Heer Brandsema: En ook complimenten aan de ambtenaren die aan het plan gewerkt hebben. Voorzitter, naast al het lof voor het integraal huisvestings plan wil mijn fractie ook nog een drietal andere punten aanstippen. En als eerste het verband tussen kwaliteit van

goede schoolgebouwen en het tegengaan van kansen, ongelijkheid en segregatie. Kansen, ongelijkheid en segregatie hebben onder andere te maken met de keuze voor ouders, voor de school, voor hun kinderen. We laten de sociaal maatschappelijke status van wijken en dorpen meewegen, omdat een schoon en goed onderhouden gebouwde schoolkeuze beïnvloedt. En het biedt kansen om de school een nog betere inbedding in de buurt te geven.

00:45:24

De Heer Brandsema: Maar we moeten ons ook realiseren dat dit niet de heilige graal is om kansen en ongelijkheid tegen te gaan. Uit onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau, na de schoolkeuze van de ouders blijkt dat een schoon en goed onderhouden gebouw op plek zeven komt. Na onder andere een goede sfeer, goede voorbereiding op vervolgonderwijs en veel aandacht voor sociale vaardigheden. Het zijn resultaten uit alweer 2000, dus een aantal jaren geleden alweer. Maar het laat zien dat de staat van het schoolgebouw belangrijk is. Maar niet het enige dat meespeelt om de kansen en gelijkheid te vergroten en segregatie te beperken. Voorzitter, mijn tweede punt-

00:45:57

Voorzitter: U krijgt een vraag van Mevrouw Folkerts.

00:46:00

Mevrouw Folkerts: Ja, ik ben verbaasd, toch een beetje van deze opmerking bij de ChristenUnie. Kunt u zich voorstellen dat de investering in een nieuw schoolgebouw, nog los van dat het College ook niet beweert dat dit de heilige graal is. Maar dat dat juist ook iets kan doen doordat het bijvoorbeeld meer een *fences* school kan worden. Juist ook iets kan doen met de sfeer en met de faciliteiten. Dus dat je juist door te investeren in huisvesting, ook iets aan die andere dingen kan doen die ouders zo belangrijk vinden.

00:46:28

De Heer Brandsema: Ja. Voorzitter, helemaal eens. Volgens mij geef ik juist aan dat het één van de punten is die belangrijk is. Maar het is niet het enige, dus we moeten ons niet te rijk rekenen dat als eenmaal de mooie, frisse, goede scholen staan. Dat dat dan ervoor zorgt dat het allemaal beter gaat. Het is en, en, en. Het is zeker van meerwaarde, dus daarom is het ook zeker belangrijk dat het IHP er nu ligt. Alleen een kleine nuance daarbij. Voorzitter, mijn tweede punt. De schoolbesturen en gebruikers hebben zelf hun schoolgebouwen beoordeeld.

00:46:57

De Heer Brandsema: En dit is op het eerste gezicht een goede manier om inzicht te krijgen in de staat van de gebouwen. Maar we lezen ook, net als het CDA al aangaf. Dat vier schoolgebouwen van minstens zestig jaar oud opnieuw worden beoordeeld, omdat ze onverklaarbaar laag op de prioriteitenlijst zijn geëindigd. En daarnaast lezen we, dat er voor de zomer geëvalueerd zal worden hoe de methodiek objectiever kan. Bij nader inzien, kunnen we ons voorstellen dat er ook nadelen kleven aan het zelf laten beoordelen van de eigen schoolgebouwen. Het wordt dan toch een beetje, de slager die zijn eigen vlees keurt.

00:47:25

Voorzitter: De Heer De Haan.

00:47:26

De Heer De Haan: Ja, Voorzitter. Ik was nog wel benieuwd, want toen ik de directeur van het Noorden basissen sprak, toen gaf hij ook aan dat u ook met hem gesproken had. Ik was wel benieuwd hoe de ChristenUnie, nadat het hele proces rond die vier schoolgebouwen en bijvoorbeeld de Noorder Basis kijkt.

00:47:45

De Heer Brandsema: Nou Voorzitter. Volgens mij ben ik gewoon bezig met mijn woordvoering die er overgaat. Dus als het CDA luistert, dan geef ik waarschijnlijk antwoord erop. Dus het lijkt toch een beetje, misschien wel dat de slager zijn eigen vlees keurt. Zoals ik aangaf. En mijn fractie vindt het belangrijk dat er met steeds dezelfde bril naar de verschillende gebouwen wordt gekeken. Zodat er een eerlijke vergelijking en prioritering gemaakt kan worden. En het raadsvoorstel zoals dat nu voorligt, geeft ons op dit punt voor nu voldoende vertrouwen dat het goed opgepakt wordt door het College.

00:48:13

De Heer Brandsema: Maar wel zou ik hier graag nog een reflectie van het College op willen vragen. Voorzitter, als derde en laatste punt de gymlokalen. We lezen dat hiervoor nog een aparte investering en huisvestingsprogramma moet worden opgesteld. En mijn fractie vraagt zich af of we hier risico lopen, op een mismatch tussen behoefte aan gymlokalen en de ontwikkelingen in het kader van het IHP. Ambtelijk navragen heeft die zorg nog niet helemaal weggenomen. We horen graag van het College hoe ervoor gezorgd wordt dat de behoefte aan gymlokalen zo goed mogelijk wordt meegenomen bij de ontwikkelingen die uit het IHP voortkomen. Dank u wel.

00:48:49

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Boogaard.

00:48:51

Mevrouw Boogaard: Ja dank u wel, ik ga heel snel praten. Een goed schoolgebouw als basis van gelijke kansen, door mijn partijen al jaren gepropageerd. Het zal dan ook niemand verbazen dat de PvdA blij is dat dit ambitieuze meerjarenplan er nu dan ligt. Hiermee wordt een belangrijke stap gezet in de uitwerking van het coalitieakkoord, waarin we streven naar de beste kansen voor onze kinderen, ongeacht waar in de gemeente ze opgroeien. Het feit dat we ervoor kiezen om een extra stap te doen, om scholen ver vooruit zekerheid te verschaffen. Om ervoor te kiezen om scholen met een grotere sociale uitdaging binnen haar muren eerder een sterkere basis te geven.

00:49:22

Mevrouw Boogaard: En om dit proces samen met de scholen aan te gaan. Omdat het welzijn van de leerlingen niet de zaak is van iedere individuele school, maar een verantwoordelijkheid is die we samen als gemeente met alle gezamenlijke scholen voelen en nemen. Dat is het soort ambitie dat de PvdA graag ziet. Met dit meerjarenplan zetten we in op een ruime voldoende. Ver boven het landelijk gemiddelde. Zodat we onze kinderen in Groningen en vooral hen die met tien, nul achter aan de wedstrijd beginnen, een sterke basis mee kunnen geven richting een kansrijke toekomst. Voorzitter, we trekken de portemonnee voor het onderwijs, maar we zijn ervan overtuigd dat deze investeringen zich

dubbel en dwars zullen terugbetalen. Wat de PvdA betreft gaan we dan ook zo snel mogelijk aan de slag. Dank u wel.

00:50:03

Voorzitter: Dank u wel. De heer De Haan ... De Heer Wolke.

00:50:10

De Heer Wolke: Ja, dank u wel Voorzitter. Nou of die ruim voldoende ... die beoogde ruim voldoende kom ik zometeen graag nog even op terug. Die PvdA aanhaalde. Voor ons ligt een bijzondere langetermijnvisie, die mijn fractie met interesse heeft doorgenomen. Vastgesteld kan worden dat het onderwijs in de gemeente en alle betrokken partijen, baat hebben bij deze langetermijnvisie, waarin beschreven staat hoe de gemeente de kwaliteit van de scholen de komende twintig jaar wil verbeteren. Studentenstad is te spreken over deze langjarige inzichten, maar ook de koppeling die er gemaakt is aan de sociaal maatschappelijke opgave in de wijk.

00:50:40

De Heer Wolke: We zullen het allemaal met elkaar eens zijn dat het onderwijs een belangrijk fundament is van onze samenleving. En dat daarin stevig geïnvesteerd moet worden. Les krijgen en lesgeven in krakkemikkige panden, met beperkte faciliteiten willen we immers voorkomen. Maar zijn soms wel de realiteit. Die verbetering mag zeker wat kosten. Het College schat de investeringen de komende twintig jaar boven vierhonderd miljoen euro. Dat moet de kwaliteit omhoog brengen, zodat het gemiddelde stijgt van een vijf komma zeven, naar een zes of hoger. Blijkt uit het voorstel. Hoewel de partij zich best wel goed kan identificeren met een zesjes cultuur. En een zes in onze kringen ook al bekend staat als een studenten tien. Vinden we deze ambitie echter wel laag klinken.

00:51:22

De Heer Wolke: Kan de wethouder antwoord geven op de vraag, waarom de komende twintig jaar er niet gestreefd wordt naar een kwaliteit gemiddelde van een acht of hoger? Wij begrijpen ... Komt dit voort uit het feit dat er landelijk sprake is van een gemiddelde van een vijf komma zeven? We begrijpen dat de benodigde financiële middelen daardoor natuurlijk enorm zullen toenemen. Maar Groningen profileert zich wel als een onderwijs stad die klaar wil zijn voor de toekomst. Daar horen hoogwaardige onderwijsfaciliteiten bij, die toekomstbestendig en duurzaam zijn.

00:51:51

De Heer Wolke: Niet bij een enkele school, maar liefst ook wijdverspreid over de stad. Juist dan in een langetermijnvisie, mag wat studentenstad betreft dan de ambities ook hoger liggen dan de beoogde zes. Graag een reactie daarop. Aansluitend wil ik me in ieder geval wel aansluiten bij de behoefte van het CDA. Met betrekking tot een actieplan tot de klimaatregeling in de schoolgebouwen. En ook bij de gestelde vraag van de ChristenUnie, wat betreft de gymzalen. Dank u wel.

00:52:19

Voorzitter: Dank u wel, Mevrouw Folkerts.

00:52:23

Mevrouw Folkerts: Ja, dank u wel Voorzitter. GroenLinks staat voorgoed onderwijs voor elk

kind. Door samen naar school te gaan, leren kinderen elkaar en de wereld kennen. En krijgen zij de best mogelijke kansen. En één van die voorwaarde voorgoed onderwijs is natuurlijk wel een goede onderwijs huisvesting. En helaas hebben we in Groningen te maken met toch wel vrij veel matig scorende schoolgebouwen en ook gewoon ruimtegebrek. GroenLinks is heel erg trots dat deze coalitie echt structureel veel extra geld investeert in onderwijs huisvesting.

00:52:51

Mevrouw Folkerts: En we zijn ook echt al helemaal blij dat we ook prioriteit durven te geven aan scholen in wijken met meer sociale problematiek. Het stuk geeft een heel goed beeld van het heel uitgebreide en zorgvuldige proces dat gelopen is met alle schoolbesturen. Echt complimenten hiervoor. Het is denk ik fijn dat scholen nu weten wanneer ze aan de beurt zijn. Ook als dat voor sommige scholen wellicht wat minder snel is dan gehoopt. In die gevallen is het denk ik wel belangrijk om ook echt goed in gesprek te blijven. Ik sluit me aan bij alle vragen daarover. Dan, ja.

00:53:24

Mevrouw Folkerts: We zien dat veel scholen echt heel erg slecht scoren op duurzaamheid. Dat is echt vier en een half werk. En dat is ook voor een student onvoldoende. We snappen dat IHP niet in alle noden kan voorzien. En het is natuurlijk ook niet altijd de taak van de gemeente. Maar voor GroenLinks staat energieneutraal, in 2035 natuurlijk wel voorop. En schoolbesturen hebben hierin zelf ook zeker een verantwoordelijkheid.

00:53:52

Mevrouw Folkerts: En naar ons idee ook zeker alle mogelijkheden en investering in zonnepanelen, of bijvoorbeeld een groen sedum dak. Dat kan de energierekening echt zo flink drukken, dat zo een investering is vaak echt al in vijf jaar terugverdiend. Dus ik zit ook een beetje te zoeken van, hoe kan het dat scholen zo iets niet lukt? Ik weet niet of de gemeente nou persé met een actieplan moet komen, want ik zie zo al meerdere stichtingen en ook landelijke voorzieningen die hierin juist richting scholen de helpende hand reiken. Dus mijn vraag is wel aan de wethouder van, hoe gaan we zorgen dat ook dit soort simpele investeringen van de grond gaan komen?

00:54:32

Voorzitter: De heer Boter heeft er ook een opmerking over.

00:54:33

De Heer Boter: Ja. Hoor ik nou heel goed dat het belangrijkste van onderwijs is, duurzame gebouwen van GroenLinks. In plaats van goed onderwijs. Om eens iets anders te noemen, wat redelijk relevant is in het onderwijs?

00:54:43

Mevrouw Folkerts: Nee, dat hoort u echt volstrekt verkeerd. Ik ga even terug naar mijn woordvoering. Eén van de voorwaarden voorgoed onderwijs, is onder andere goede onderwijshuisvesting.

00:54:55

Voorzitter: De Heer De Haan.

00:54:55

De Heer De Haan: Ja Voorzitter, dank u wel. Ik ben blij, niet verrast natuurlijk dat ook GroenLinks een voorstander is van groene daken. En dat actieplan hoeft natuurlijk ook helemaal niet te betekenen dat de gemeente alles moet betalen. En misschien kunnen we juist ook in dat actieplan kijken hoe we als gemeente, scholen kunnen helpen om ook die wegen te vinden naar die groene daken. Dus zou ik u daar dan in kunnen vinden bijvoorbeeld?

00:55:14

Mevrouw Folkerts: Nou ja, alles wat leidt naar meer groene daken, daar kunt u mij in vinden. Ik ben een beetje ... moet dat in het kader van het IHP wat we nu bespreken. Heb ik zo mijn vraagtekens bij. Maar ik denk zeker dat als er op één of meer al die stichtingen die die helpende handen al bieden, dat wij de helpende hand, naar de helpende hand moeten leiden. So be it.

00:55:39

Voorzitter: Dat was uw woordvoering? De heer Lo-A-Njoe

00:55:40

De Heer Lo-A-Njoe: Dank u wel voorzitter.

00:55:42

Voorzitter: U hebt een vraag voor Mevrouw Folkerts? Mevrouw Folkerts heeft bijna geen tijd meer, dus het buitengewoon kort.

00:55:50

Mevrouw 1: Heel kort dan. Dank u wel Voorzitter. Pleit GroenLinks er nou voor om de vergroening van de scholen meer bij de gemeente weg te houden en aan andere partijen, commerciële partijen over te laten?

00:56:02

Mevrouw Folkerts: Nee, absoluut niet. Ik denk dat de gemeente al meer doet dan wat officieel bij de gemeente zit. Ik zeg dat er heel veel stichtingen en ook andere overheidsinstanties zijn die hierin voorzien, dus ik denk dat daar veel mogelijk is. Ik denk dat verduurzaming, los daarvan ook commercieel zeker aantrekkelijk is. Maar dat is niet eens nodig.

00:56:24

Voorzitter: De Heer Lo-A-Njoe.

00:56:26

De Heer Lo-A-Njoe: Dank u wel nogmaals Voorzitter. Wij zijn net als veel schoolbestuurders enthousiast over dit IHP. Een IHP dat Groningen ook past qua onderwijsstrategie. En vanuit die hoek zou ik het ook aanvlagen. Groningen is de onderwijsstad van het Noorden. Dagelijks werken binnen en buiten onderwijsgebouwen meer dan honderdduizend mensen elke dag weer aan het ontwikkelen van hun eigen talenten. Of die van anderen. Groningen is ook de onderwijs Stad van het Noorden, aangezien meer dan de helft van de inwoners van onze gemeente direct of indirect betrokken is bij het onderwijs, als leerling of student, als leerkracht of docent of als vader of moeder van schoolgaande kinderen.

00:56:58

De Heer Lo-A-Njoe: En de onderwijs stad van het Noorden Groningen, is al decennia de Onderwijsinnovatie Stad van Noord-Nederland. Omdat we landelijk gezien vaak vooroplopen in nieuwe onderwijsconcepten en innovaties die het onderwijs beter maken. Zoals de *Fense* school onder leiding van wethouder Henk Bouwman, de eerste brede school van Nederland. En in de afgelopen collegeperiode wist wethouder Ton Schroor met behulp van deze raad, als eerste in Nederland twee dagen kinderopvang voor alle Groningen peuters te realiseren. En hij kwam met een idee voor langjarige IHP in samenwerking met onderwijspartners. De huidige coalitie zet deze koers voort. Een koers die gericht is op goed en innovatief onderwijs in goede gebouwen.

00:57:32

De Heer Lo-A-Njoe: En ondanks de financieel lastige situatie waarin de gemeente verkeert, wordt middels dit IHP de komende jaren maar liefst zestig miljoen geïnvesteerd in deze periode. Het zal helder zijn dat wij als onderwijspartij daar ontzettend blij mee zijn. Investeren doen we overigens zowel in stad als in de dorpen. Mijn fractie is bijvoorbeeld zeer positief gestemd over het doorpakken van dit College, met betrekking tot de onderwijsgebouwen in Haren.

00:57:55

De Heer Lo-A-Njoe: In maar liefst zes scholen in de dorpen Haren en Glimmen wordt vernieuwd of verbeterd. Een punt waar we net als de ChristenUnie nog wel kritisch over zijn, is het feit dat tot nu toe het IHP op één punt niet integraal is. En dat betreft langetermijnperspectief en duidelijkheid over investeringen in gymzalen voor scholen en daarmee ook voor de sport. We zien gelukkig wel een eerste goede voorbeeld, op de vragen die wij hier al eerder over hebben gesteld. Zo viel te lezen in eerdere plannen voor de basisschool in Groene Wei bij Meerstad, was er sprake van alleen een basisschool en een enkele gymzaal. De geplande gymzaal verdubbelt nu echter in de huidige plannen in omvang, waardoor deze buiten schooltijd door inwoners van Meerstad en ook door de sport gebruikt kan worden. Super.

00:58:33

De Heer Lo-A-Njoe: We zien graag dat dit structureel beleid wordt. Bouw gymzalen die geschikt zijn voor minimaal twee uur bewegingsonderwijs per week voor elke leerling. En die geschikt zijn voor avond gebruik voor de sport. Dat betekent niet de standaard gymzaal op basis van normen uit de vorige eeuw, maar wat hogere, grotere en bij voorkeur ook eigentijdse zaal. Waarin je bijvoorbeeld ook fatsoenlijk kunt basketballen of nieuwe sporten kunt bedrijven. Graag horen van de wethouder of zij voornemens is om de gymzalen en de plannen daaromtrent nog dit jaar op te nemen in het IHP. Dank u wel.

00:59:07

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Wobma, woordvoering.

00:59:09

Mevrouw Wobma: Dank u wel, Voorzitter. Ik ga er ook snel doorheen in één minuut. De SP kan zich voor een groot deel vinden in het integraal huisvestings plan. Wat mijn fractie opviel was, de mededeling dat het tegengaan van segregatie als heel belangrijk punt wordt genoemd. Maar dat deze constatering maar één alinea van precies vier regels toebedeeld

kreeg. Verderop komt het nog even terug dat er onderzoek naar gedaan moet worden, over hoe dat aangepakt moet worden.

00:59:33

Mevrouw Wobma: Maar als iets belangrijk wordt genoemd, dan verwachten wij daar een veel uitgebreidere analyse over. En een al veel beter beeld over de aanpak ervan. Het segregatie probleem waarbij Groningen in de top drie staat, komt niet uit de lucht vallen. Het speelt al jaren. Waarom ligt hier niet al een plan voor klaar? Graag een reactie van de wethouder. Dat de inrichting van een schoolgebouw een veel grotere rol kan spelen bij het succes van de aanpak-

00:59:57

Voorzitter: U hebt een vraag van Mevrouw-

00:00:01

Mevrouw 1: Nou breekt toch echt mijn klomp om maar een mooie oude Hollandse wijsheid erin te gooien. We hebben nota bene vorige week nog een presentatie gehad van het prachtige integrale plan tegen onderwijssegregatie, waar huisvesting één van de onderdelen van is. Was u, kunt u zich dat herinneren is de vraag?

00:00:20

Mevrouw 2: Nee, daar weet ik niets meer van. Waar ik naar verwijs is de tekst die in het EHP staat en dat was vier regels. Dat de inrichting van een schoolgebouw een heel grote rol kan spelen, blijkt uit het succes van de aanpak van de Bredero School. Een groene, avontuurlijke speelplaats, een buitengebouw waar kinderen naar Zweeds model lessen krijgen. Meer naar buiten, meer beweging, ook in de klas. Kan de wethouder iets in, dat sluit aan bij waar de ChristenUnie ook naar verwees, dat heeft ook heel veel invloed op de sfeer. Niet alleen maar een mooi gebouw. Kan de wethouder iets meer vertellen over de rol die het college hiervoor ziet weggelegd in de huisvesting? Scholen zijn zelf ook bezig te zoeken naar oplossingen voor de segregatie. Vorige week tijdens de *Botsessie* werd er verteld over het plan om ouders op het consultatiebureau al te informeren over het vroegtijdig aanmelden op school. Voor nu stelt dat vast wat ouders helpen, maar dat is symptoombestrijding in een overspannen race voor de beste school. Wat de SP wil zien is dat die race er helemaal niet meer is. Alle scholen moeten goed zijn, zodat ouders zich helemaal geen zorgen hoeven te maken over naar welke school ze hun kinderen moeten sturen. Wat betreft de gymlokalen sluit de SP zich aan bij D66 en bijna alle andere partijen.

00:01:44

Voorzitter: Dank u wel. De heer Huisman.

00:01:48

De Heer Huisman: Ja voorzitter, bedankt. Ik zal het heel kort houden, 100% Groningen steunt de IHP en voor de rest sluit ik me aan bij de woordvoering van D66, dank u wel.

00:01:54

Voorzitter: Dank u wel. De Heer Boter.

00:01:59

De Heer Boter: Ik wilde het even wat langer houden, ik heb mijn tijd wat opgespaard. Maar ik heb goede herinneringen en ik ben ook opgeleid op de kleuterschool, de lagere scholen,

middelbare school en de universiteit hier in deze mooie gemeente. En dat heeft ertoe geleid dat jurist ben, dus wilde ik maar beginnen met artikel drieëntwintig van de grondwet, want daar staat een lid twee dat, en dat is natuurlijk onderwijs aanhoudende zorg heeft van elke regering die er maar zit, of je nou een D66, VVD of PvdA snit zou hebben, maar in lid één van artikel drieëntwintig van de Grondwet zat ook dat eigenlijk er een vrijheid is om onderwijs en scholen op te richten. Dat is wat ons betreft één van de basisvoorzieningen van onze gemeente, want uiteindelijk is onderwijs de beste sociale voorziening en moeten we zorgen dat ieder kind op elke plek waar die ook maar woont, geboren is, ook goed onderwijs moet krijgen in het onderwijs soort dat hij, zij of ouders belieft. En daarvoor moeten de talenten ook ontwikkeld kunnen worden.

00:02:50

De Heer Boter: En dan kom ik automatisch op hoofdstuk vier van de voorliggende IHP die wat ons betreft, anders dan de SP relatief lang is, want hij ademt toch wel een hoog sociaaldemocratisch maakbaarheidsgehalte. En daar hebben we wel wat moeite mee. Kansengelijkheid klinkt natuurlijk fantastisch, maar die kansen zijn niet gelijk al bij geboorte, helaas, helaas zijn die kansen niet gelijk. Je kunt er wél voor zorgen met onderwijs dat elk kind de kans krijgt om zijn eigen talenten en waar ik zijn zeg bedoel ik ook haar in welke vorm dan ook, kan ontwikkelen. En of dat dan in Ten Boer, Hoogkerk, Selwerd, Haren of Groningen-Zuid is. Dat moet niet uitmaken voor je investering in onderwijsgebouwen. Dit ontslaat natuurlijk niet de gemeente van een verplichting en ook niet mijn fractie om te constateren dat het ene kind in specifieke situaties op dát moment gewoon meer steun moet, meer middelen ter beschikking moet krijgen om daadwerkelijk invulling te geven aan de kansen die er zijn.

00:03:45

De Heer Boter: Dan is er nog een ander punt. In het stuk wordt ook nog gesproken over brede scholengemeenschappen. Nou, de Mammoet bestaat niet meer, maar de Mammoet Wet lijkt me ook niet om iets terug te halen. Dus die brede scholengemeenschap is iets wat nou juist redelijk uitgekleeft is. En laat iedereen dan ook de vorm van onderwijs kiezen die er is. Dat kunnen brede scholengemeenschappen zijn. Dat kunnen aparte mavo-afdelingen zijn van vmbo. Dat kan een lyceum zijn, maar dat kan zeker ook een categoriaal gymnasium zijn. Waarom zou je die niet laten bestaan als dat ervoor zorgt dat dát het beste onderwijs voor een individueel kind is op dat moment. Dat in ieder geval als reactie op het eenzijdige beleidskader van IHP. Graag hadden wij dat breder gezien en gelet op de breedte van het college hadden wij het toch breder verwacht.

00:04:29

De Heer Boter: Een ander belangrijk punt in het onderwijsprogramma is door een aantal partijen al aangestipt en dat betreft toch wel de bewegingsarmoede waar we in onze provincie aan lijden, meer nog dan in andere provincies. En daar is een amendement volgens mij van Heerma-van Nispen van SP-VVD dus dat is redelijk breed, voor twee uur bewegingsonderwijs. Laten we dat dan toch maar als minimum nemen. Maar dat betekent dus dat gymzalen, gymlokalen, sportzalen wel degelijk ook bij nieuwbouwplannen van onderwijs moeten gelden. Want hoe dichter de gymzaal bij de school is, hoe minder aanlooptijd, hoe minder je aan je verkleedtijd kwijt bent en hoe meer je kunt bewegen. Even los van dat je de pleinen ook goed kunt inrichten en daar is in de vorige periode op het

Groene Plein ook heel veel nuttigs over gezegd. Én sporten zou ook in de buitenruimte kunnen zijn. De sportscholen kun je natuurlijk ook bij sportvoorzieningen aan gaan leggen en dan kun je gelijk de velden gebruiken die 's avonds weer voor sport worden gebruikt.

00:05:19

De Heer Boter: Maar in de basis vinden wij wel als fractie dat er in het IHP moet worden opgenomen, nou laten we dan maar aansluitbaar D66 met een termijn van dit jaar, dat gymzalen opgenomen worden, maar óók sportzalen kunnen zijn. De ingang apart kan zijn zodat ook avond gebruik voor sportverenigingen en andere verenigingen van belang kunnen zijn. Dat, als we dat dan maar even als azijn pissen beschouwen, maar voor ons wel belangrijke punten.

00:05:45

De Heer Boter: Ga ik ook nog over bij de maar op een heel positief punt, want ik wil én de onderwijspartijen én de betrokken wethouder én de betrokken ambtenaar ook zeer hartelijk danken en heel veel lof toewijzen voor het feit dat hier een technische bouwopgave ligt waar we wel heel blij van worden. Uiteindelijk komt er, en misschien is het wettelijk ook wel nodig, een doorkijk voor de komende twintig jaar wat we kunnen gaan bouwen, wanneer we het kunnen gaan bouwen zodat scholen ook weten: 'Moeten we nog dat onderhoud gaan plegen voordat er een bouwopgave kan komen?' Dus echt waar, de complimenten voor alle genoemde partijen, voor iedereen die daar verder bij betrokken is.

00:06:17

De Heer Boter: Dan hebben we nog wel wat vragen, ja, die hebben we dan ook nog wel. In Groningen-Zuid is er nogal wat druk op de scholen. De *Heide* school, de Bredero School, de GSV en Zernike Montessori Lyceum barsten allemaal behoorlijk uit hun voegen. Nou staat ergens wel dat er gesproken wordt over Groningen-Zuid nog, nu heb ik ook vernomen dat dat zo is, dat is dan mooi, maar nu is wel de vraag van: "Wat is de termijn waarop de besluitvorming valt te verwachten? En is daar ook in de kosten rekening mee gehouden als daar op relatief korte termijn een actie moet worden ondernomen?" En dat geldt voor, maar dat is ook de andere al genoemd, voor de vier scholen, waaronder het Willem Lodewijk Gymnasium, die ook genoemd werden omdat het relatief oude gebouwen waren.

00:06:57

De Heer Boter: En voor het overige wilde ik me graag aansluiten bij het CDA. Als het gaat over welke kosten moeten die scholen nog allemaal maken die in die tabel onderaan staat bijlage twee is het volgens mij. En dan eindigen we maar gewoon als echte VVD-ers: aanpakken, oppakken en doen. En vooral niet wat Mark Rutte doet handenschudden, want dat mag nu even niet.

00:07:16

Voorzitter: U stroopt er zelfs de mouwen bij op. De Heer van Kesteren.

00:07:19

De Heer van Kesteren: Ja voorzitter, mijn fractie sluit zich aan bij de woordvoering van de VVD, maar dan zijn we er niet, want ik heb zelf ook een verhaal. Voorzitter, goed onderwijs, dat zit hem niet in nieuwe schoolgebouwen, goed onderhouden gebouwen en zeker niet in zonnepanelen en groene daken. Maar goed onderwijs, dat is ook schoolgebouw belangrijk, maar dat zit hem ook in goed personeel. Goede leermiddelen en faciliteiten voor de mensen,

de man en de vrouw voor de klas. Die vierhonderd miljoen in totaal over deze twintig jaar, heel veel geld wordt er gezegd, maar mijn fractie vindt dat bedrag wel meevallen. Als je deze bedragen afzet tegen de vele miljoenen die zijn verbrand in het verleden en nog zullen worden verbrand aan verliesgevend prestigeprojecten, daar hebben we een patent op, hier in deze gemeente. Voorzitter, dus heel veel instemming voor het huisvestingsplan, maar ook alle overige faciliteiten en daar wil ik graag een visie op van het college. Maar zeker niet voor alle verliesgevend prestigeprojecten die nog op ons afkomen. Dank u wel.

00:08:35

Voorzitter: Dank u wel. De Heer Pechler.

00:08:37

De Heer Pechler: Dank u, voorzitter. Kortheidshalve kan ik me aansluiten bij de woordvoering van mevrouw Volkers van Groen Links, de vraag van de heer de Haan van het CDA over het actieplan groene daken. En wat betreft de gymlokalen bij de heer *Lo-A-Njoe* van D66.

00:08:47

Voorzitter: Dank u wel. Dan hebben alle fracties die nog op hun plek zitten het woord gevoerd geloof ik. Het woord is aan de wethouder.

00:08:59

Mevrouw Bloemhoff: Dank u wel voorzitter. Wij hadden net in deze zaal een sessie over de belangrijkste trends in de gemeente en toen ging het over de tweedeling in de kansen, ongelijkheid en de armoede in de gemeente. Met meerdere fracties de belangrijkste thema's aangeduid. En dan is natuurlijk goed onderwijs het beste middel om die kansen ongelijkheid te bestrijden. Daarom kiezen we de komende jaren voor om echt extra te investeren in onze scholen. Niet alleen vanwege het goede binnenklimaat of goede werken-leerklimaat, ik kom daar zo nog op CDA, maar juist ook om ruimte te geven aan nieuwe schoolconcepten.

00:09:34

Mevrouw Bloemhoff: Een plek waar de voorschoolse periode, de schoolse periode en ook bijvoorbeeld naschoolse activiteiten samenkomen. Waar we binnen en buiten ook weten te verbinden, er werden net een paar opmerkingen gemaakt over belang van sport, belang van muzieklessen en dat soort dingen. Als je dat op die plekken kunt samenbrengen, dan geef je de kinderen in onze wijken, kinderen in een achterstandsituatie, echt een goede toekomst. En dat betekent dus ook inderdaad, zoals de VVD wel terecht zeg, dat je daar een verschil in behandeling nodig hebt. Dus je gaat uit, je streven is dat iedereen gelijke kansen heeft. En zoals Theo Douma dat zo mooi verwoordde tijdens een sessie vorige week, betekent dat ook dat je soms mensen ongelijk moet behandelen. En daarom kiest het college ervoor om een aantal scholen naar voren te halen waar veel kinderen op zitten met een sociaaleconomische achterstand en in die wijken te investeren in het beste onderwijs. En die school als voorziening voor de wijk neer te zetten.

00:10:29

Mevrouw Bloemhoff: Waar we ook voor hebben gekozen is een meerjarige planning, een meerjarige planmatige aanpak zoals we dat zeggen. En dat betekent dat we over twintig jaar kijken wie wanneer aan de beurt is. En daar zijn we ook wel vernieuwend in, lopen we mee voorop. Ik sprak de wethouder in Amsterdam toevallig afgelopen weekend. Ik zei: "Heb jij al een twintigjarige IHP?" Het antwoord was nee. We denken vaak Amsterdam loopt voorop,

maar hier loopt Groningen voorop met Amsterdam. Dat is hartstikke mooi. Dus dat dat als eerste.

00:10:59

Mevrouw Bloemhoff: Dan wil ik even ingaan op een aantal opmerkingen die zijn gemaakt over het binnenklimaat van het CDA, ik denk dat het handig is om daarmee te beginnen. Het CDA heeft aangegeven: 'Goh, je moet wel een binnenklimaat doen. Wat is nou die verhouding tussen zeg maar gemeente en onderwijs? Ook naar aanleiding van de technische sessie.' Ik denk dat toch een wat verkeerd beeld is ontstaan. Want er is natuurlijk, het onderwijs heeft geld voor onderwijs en het onderwijs krijgt van het ministerie ook geld voor het onderhoud van schoolgebouwen. Het uitgangspunt is, de schoolbestuurders zijn eigenaar van het gebouw en zijn zelfverantwoordelijk voor het onderhoud van het gebouw. Uh, het is wel zo dat wij daar een termijn op hebben. We hebben dus ook in het IHP gezegd dat als je gebouw nog heel jong is, zeg maar wij zo'n tien jaar oud is, dan kom je voorlopig niet in aanmerking. Dan hoort dat bij regulier onderhoud. Dus in principe is het schoolbestuur zelf aan zet om klimaatbeheersingsmaatregelen te nemen, ook bijvoorbeeld aanvragen te doen voor zonnepanelen. Dat is in principe de rol van het schoolbestuur.

00:12:06

Mevrouw Bloemhoff: Het is zo geweest dat er in het verleden ook een aanpak hebben gehad op binnenklimaat. Dat is dus ook vergelijkbaar. Dat heette dus 'Fris en duurzaam.' Zou je dat over alle scholen willen uitrollen? Dan hebben we nu geen idee welke investeringsopgave daaraan verbonden is. Dus dat zeg ik daar wel bij.

00:12:24

Wethouder: Tweede punt is, want u doet net of we niks aan het binnenklimaat doen, dat beeld kreeg ik een beetje uit de media. Dat is natuurlijk helemaal niet het geval. Doordat we nu gaan investeren in nieuwbouw en renovatie doen we heel veel. Doen we eigenlijk het beste voor de binnenklimaat en gaan naar bijna energieneutraal en als schoolbesturen dat willen, dan kunnen we de nieuwe gebouwen ook energieneutraal neerzetten. En dan neem je ook alle maatregelen bij elkaar. Dus met de ventilatortje ben je er niet, je moet echt zorgen dat we nieuwe gebouwen doen. Dus we doen heel veel aan binnenklimaat, aan de scholen die nu de eerste vier jaar aan bod zijn in elk geval. En scholen die later op de lijst aan bod zijn, zullen in principe zelf ook hun maatregelen moeten nemen.

00:13:04

Mevrouw Bloemhoff: Het is niet zo dat we daarmee zeggen van: "Daarmee zijn we dan." We hebben schoolbesturen en gemeenten, die hebben samen een convenant getekend, energieneutraal twee vijfendertig, GroenLinks refereerde daar ook aan en het is ook onderwerp van gesprek in het Breed Besturen Overleg en ik neem dat signaal wordt hier ook weer even voor afgegeven, ook namens GroenLinks van: "Kunnen wij daar nou niet wat meer maatregelen nemen?" Dat deelt het college wel degelijk. Ook zeker de maatregelen die de eerste vijf jaar zich terugverdienen. Daar zijn organisaties ook wettelijk verplicht toe. Maar wat we terug hoorden van de schoolbesturen was nou juist weer van: "Ja, we weten niet wanneer we aan de beurt zijn. Dus we weten ook niet wanneer we de maatregelen moeten nemen." Nu het IHP daar ligt, hebben we ook afgesproken dat we daar samen meer op gaan inzetten. Kortom, we hebben dat. Het is onderwerp van gesprek, maar in principe is

voor de scholen die nog wat minder oud zijn, is in principe het schoolbestuur verantwoordelijk en krijgen ze daar ook geld voor. Op die manier wil ik het zeg maar doen. Samen met de schoolbesturen bespreken, Breed Besturen Overleg en kijken hoe we daar nog wat meer actie op kunnen zetten.

00:14:09

Wethouder: Dan ga ik maar even de andere vragen van het CDA langs. Zijn we nou de enige die... Want u had een vraag over de eigen bijdrage van de schoolbesturen in het nieuwe IHP? Nee, wij zijn niet de enige in Nederland die dat doen. Het gebeurt steeds meer en we hebben ook niet het hoogste bedrag genomen. Zijn andere gemeenten die veel meer van schoolbesturen enorme bedragen vragen. En wij zijn niet aan de hoogste lat gaan zitten. We hebben een ongeveer gemiddeld bedrag wat we vragen. En ja, ik bedoel, schoolbesturen vinden natuurlijk nooit leuk als ze moeten bijdragen, maar het wordt niet als een raar ervaren.

00:14:46

Wethouder: Qua wetgeving voorzien we op dat vlak ook geen risico...

00:14:48

Voorzitter: De heer De Haan heeft nog een vervolgvraag geloof ik.

00:14:48

De Heer De Haan: Dank u voorzitter. En wat gebeurt er nou als het niet lukt voor zo'n... Ik vroeg mij een beetje af: 'Is de nieuwbouw of verbouw, is dat nou ook afhankelijk van de investering van het schoolbestuur? Hoe zit die verhouding zeg maar?'

00:15:05

Wethouder: Nee, dus dit is gewoon de lijst wanneer ze aan de beurt zijn. En we gaan met het schoolbestuur, want dat is het vervolg, op het moment dat we dit raadsvoorstel vaststellen, dan gaat het projectbureau aan de slag en gaat met alle schoolbesturen een business case maken en daar wordt dit gewoon in meegenomen. Dus er wordt gewoon gekeken wat kan schoolbestuur op dat moment bijdragen? Dat nemen we wel degelijk gewoon mee, dus niet zo van: "Dit is het. En als er helemaal geen geld is dat we..." Zo onredelijk zijn we niet. Maar dit is wel in principe de norm waar we aan willen houden.

00:15:36

Wethouder: Dan heeft u een vraag gesteld over het Noorden basis. En er zijn nog twee andere scholen die niet blij zijn. In het algemeen en in u zei van: "Hoe kijkt u terug op het proces?" Nou, ik kijk terug op een heel goed proces en ik denk dat ook alle partijen dat aangeven dat dit goed is. Had ik dit verwacht, dat de mensen ontevreden waren? Jazeker. Het ging dus ook, het ging heel goed, maar het moment dat de lijst bekend wordt dat mensen hoger en lager staan, zijn er de schoolbesturen die blij zijn en de schoolbesturen die minder blij zijn. We hebben ook eerlijk in het Raadsvoorstel vermeld welke schoolbesturen dat waren. Daar heeft u dus ook contact mee op kunnen nemen. Maar ja, dat is een feit. Hebben we dan gekeken van: "Is het nou geheel onterecht dat ze...?" Nou, dat kunnen we ons best voorstellen, aangezien het gebouw ouder dan zestig jaar is. Vandaar dat we hebben aangeboden: "We gaan opnieuw kijken naar de situatie en we gaan daar ook dit jaar dat onderzoek doen. En we kunnen uw raad natuurlijk bij het IHP van volgend jaar, want we zijn van plan jaarlijks daarvan weer op de hoogte te stellen, weer op de hoogte stellen hoe het

gaat." Maar dat is ongeveer het verhaal. Ja, mensen zijn bij de uitkomst, is niet iedereen blij te maken.

00:16:45

Voorzitter: Meneer De Haan nog.

00:16:47

De Heer Haan: Nog snel, dank u voorzitter, een kort vraagje, want de schoolbestuur gaf aan, die zit er veel meer gemeenten, die gaf aan in andere gemeenten gaan we dan vaak na die prioritering nog met elkaar om de tafel en dan kijken we nog van: "Hé, kunnen we elkaar ergens wat helpen?" Hij gaf hieraan dat het wel een beetje ook om een haastklus voelde, ook vanwege een persmoment. Maar daar herkent u zich niet in?

00:17:08

Mevrouw Bloemhoff: Nee, daar herken ik mij niet in. Het 'hoe je en dealen over jij een beetje, ik een beetje,' dat wilden we eruit halen. We hebben objectieve criteria vastgesteld. Daar hebben we de scholen allemaal aan getoetst. Straks nog even hebben over het criterium gebruikerservaring, daar is ook een vraag over, dat zijn objectieve criteria. Die hebben, van tevoren, de schoolbesturen met elkaar vastgesteld. En dan gaat deze wethouder niet zeggen: "Jij een beetje meer en jij een beetje minder." Dat is de uitkomst, als er dingen onterecht zijn dan kunnen we daar opnieuw naar kijken. Maar we doen het wel vanuit de inhoud en niet vanuit het wheelen en dealen.

00:17:41

Mevrouw Bloemhoff: Dan hebben we de ChristenUnie, die heeft dus ook inderdaad een vraag gesteld. Dat was inderdaad het linkje van: "U heeft de gebruikers laten beoordelen en nu staat in het stuk ook, nou ja, hoe kijkt u nu daarop terug, als reflectie daarop?" Nou, ik vind nog steeds een goed uitgangspunt dat je zegt de gebruiker kan het beste aangeven hoe die het binnenklimaat et cetera ervaart. We hebben wel gezegd in de technische sessie: "Als je het nou volgende keer gaat doen, dan kan er een neiging ontstaan om je gebouw slechter te ranken dan het misschien echt is." Dus we gaan dit proces dus evalueren en kijken, en waarschijnlijk zullen we volgende keer daar toch iets anders moeten vinden, want anders kon je wel eens ongewenste gedrag in de hand werken.

00:18:27

Voorzitter: De Heer Brandsma.

00:18:27

De Heer Brandsma: Dank u wel voorzitter. Ja, want dat is ook een beetje de worsteling die mijn fractie had. Omdat aan de ene kant ik heel goed begrijp dat het ook prettig is dat gebruikers hun eigen omgeving beoordelen. Die werken daar elke dag in, maar tegelijkertijd ook wel een beetje, dat lees ik volgens mij ook wel een beetje uit een college brief, dat het college ook aangeeft, voorzitter van: 'We willen naar een wat meer objectieve methodiek.' Als er een business case wordt... De start van een planvorming, wordt er ook een kwaliteitscheck gedaan op de ingevulde vragenlijsten en enquêtes. Dus is het college dan, zit het college te denken aan bijvoorbeeld toch een, ik weet niet hoe, maar dat ook een soort van onafhankelijk iets ook gaat toetsen, zodat je toch iets meer een soort van uniforme bril creëert hoe er naar de gebouwen wordt gekeken in de volle breedte?

00:19:14

Mevrouw Bloemhoff: Dat zou kunnen, maar dat maakt even onderdeel uit van de evaluatie. Maar het is dus, ik bedoel dit zijn de enige subjectieve elementen. Alle andere criteria zijn harde elementen, dat nog even, het is niet een volledig subjectieve toets geweest, dus wel degelijk heel objectief. Alleen dat element is subjectief natuurlijk. Dus daar gaan we naar kijken. Wat ik nog wel even wil aanvullen is dat we natuurlijk in de businesscase, we gaan een businesscase maken per gebouw, en ook dan wordt gekeken natuurlijk van: 'Wat is het onderhoud?' En als zou blijken dat het totaal niet terecht is, die indruk hebben we dus niet anders zouden we u dit niet voorleggen, dan zou het daar uit kunnen komen. Dus niet zo van: 'En dit is het dan.' We maken nog per gebouw, gaan we gewoon kijken wat er moet.

00:19:58

Mevrouw Bloemhoff: Dan zijn er vragen gesteld over de gymzalen en in hoeverre zitten die hierin? Daar het volgende even over, want er was wat onduidelijkheid over uit de technische sessie, begreep ik ook wel uit een aantal vragen die ik na afloop nog kreeg. De gemeente heeft natuurlijk wettelijk verplicht te voorzien in bewegingsonderwijs, net als dat we het hebben in voldoende, zeg maar gewoon onderwijs. Maar ook in bewegingsonderwijs. De gemeente die doet dat en blijft dat ook doen en hebben we ook altijd gedaan. Dus als er door capaciteitsgebrek aanvullende nieuwbouw nodig is, dan voorziet de gemeente daarin vanuit de reguliere middelen onderwijs huisvesting. Dus er zit hier ruimte in voor als er een keer extra capaciteit nodig is. Bijvoorbeeld, bij de Groenewei school in Meerstad of de nieuwbouw voor de sporthal De Waaiert, is bijvoorbeeld vervangen met onderwijs huisvesting middelen.

00:20:56

Mevrouw Bloemhoff: We hebben nog een klein probleempje op te lossen bij het Karrepad waar een gymzaal is afgebrand. Daar kunnen we gewoon in voorzien. En daarnaast zijn er ook nog binnen het onderwijs huisvesting middelen voor dagelijks onderhoud. Dat noemen we de materiële instandhouding dus schilderwerk, dak wat lekt et cetera, en is het zo dat als we met deze lijst school aan de gang gaan, dat we ook kijken waar er capaciteitsproblemen zijn en dat de vraag: 'Is er een gymzaal nodig bij de school?' Dat die ook onderdeel gaat uitmaken van die businesscase. Wij komen ook met het overzicht met bij u terug op het moment dat wij bezig zijn met een school, dan moeten we weer bij u krediet aanvragen. Dan komt het plan ook bij u voor en kunt u dat ook van geval tot geval beoordelen. Dus op die manier gaan wij doen.

00:21:44

Mevrouw Bloemhoff: Als de vraag is van: "Goh, heeft de gemeente ook aanvullend nog kosten voor een grootschalige renovatie en vervanging van gymzalen zoals we nu doen in IHP?" Dat hebben we niet. Dus we hebben drie dingen, capaciteit dingen kunnen we opvangen, we hebben een regulier onderhoud kunnen we doen en we nemen het mee in de nieuwbouw van nieuwe scholen. Dat zijn drie dingen. Wat we nu in gang hebben gezet is hun capaciteitsonderzoek naar de gymzalen. En daar zullen we u na de zomer over informeren. Dat loopt nu, we kijken naar de gebruikerservaring van de gymzalen, er ligt een capaciteit onderzoek. Ik zou ook dan weer terug willen komen bij u met een verhaal van hoe we ook die capaciteiten van de gymzalen, want daar moeten we eerst een goed beeld hebben hoe het daarmee staat, een objectief beeld, dus daar komen we ook weer op terug.

00:22:34

Voorzitter: De heer Boter.

00:22:37

De Heer Boter: Dan heb ik nog één vervolgvraag, het zit een beetje in het integrale want het integrale zit hem erin dat je capaciteitsonderzoek doet naar je accommodatie voor sport. Maar je doet ook capaciteitsonderzoek naar je capaciteit voor gymzalen. Maar je wilt juist het liefst allebei, of die gymzaal of die sportruimte accommodatie gebruiken voor beiden. Is het dan toch niet handig, dat capaciteitsonderzoek is prima, maar om dat toch ergens integraal vast te leggen? Of dat nou hierin zit of aan Nextra omdat het ook over sportaccommodaties gaat, maar dat lijkt onze fractie in ieder geval wel een handige. Kan dat ergens?

00:23:06

Mevrouw Bloemhoff: Ja, dat zijn we ook zeker van plan, dus voor zover ik daar niet duidelijk in was. We hebben nu, het lijkt ons als college verstandig om tot een integraal plan bewegingsonderwijs/ sportaccommodaties te komen. Dus mevrouw Jongman, wethouder sport en ik moet even namens het college samen kijken van: 'Hoe kunnen die dingen uiteindelijk bij elkaar terechtkomen?'

00:23:28

Mevrouw Bloemhoff: Waarbij het wel zo is dat bij nieuwe dingen alvast zo is dat de reguliere gymzalen werden dan altijd uit onderwijs huisvesting bekostigd en de plus voor de sporthal werd dan vanuit sport bekostigd. Maar goed, daar moeten we dus op een integrale manier werk met werk maken noemen we dat. Dat doen we in andere domeinen ook wel. Even zien hoor.

00:23:54

Mevrouw Bloemhoff: Daar heb ik denk ik de vraag van D66 ook mee beantwoord, over die gymzalen. Dan het plan over segregatie van de SP. Nou ja, inderdaad, daar werd even aan gerefereerd. We hebben vorige week een hele *benen op tafel* sessie gehad over, want segregatie bestrijden wij niet alleen als gemeenten, dat doen we met de schoolbesturen. Dus daar gaat het over aanmeldingen bij de kleuterscholen. Dan gaat het over uitwisselingsprojecten tussen leerlingen. Dan gaat het over nieuwe scholen zo aantrekkelijk neerzetten dat zowel de hoogopgeleide ouders uit de buurt ervoor kiezen als de kinderen van laagopgeleide ouders daar terechtkunnen. En zo hebben we een heel maatregelenpakket en dat noemen we straks het maatschappelijk akkoord segregatie. En wij zullen dit ook weer gaan verwerken in het nieuwe programma onderwijs, wat we dan op basis daarvan gaan schrijven. Dus volgens mij wordt u op uw wenken bediend.

00:24:46

Mevrouw Bloemhoff: Dan de zesjescultuur van een studentenstad. En waarom het streven naar een zesje, ja dat heb ik me ook wel bedacht. Maar Studentenstad weet ook wel denk ik dat je soms ook wel voor vakken een vijf kan scoren, als je er maar een zeven of acht tegenoverstelt en het middelt dan altijd uit naar een 6, en dat het dan goed is. En ons streven met de nieuwbouw die hier in staat is niet naar een zes, ons streven.. Zie maar elke keer als we een toets afleggen, als onze mensen de wijk in gaan dan streven ze niet naar een zes, nee, dan streven ze naar een negen, om de school een fantastische voorziening te laten

zijn in de wijk. Dus dat gebouw krijgt wat ons betreft een negen, daar streven we naar. Maar daarmee trek we het gemiddelde niveau niet meteen op naar een acht. Want we hebben ook heel veel verouderde schoolgebouwen, we hebben heel veel gebouwen die ouder zijn dan veertig jaar. Dus dat maakt het ook heel moeilijk. We hebben dus heel veel lage cijfers, dus we gaan voor de investeringen voor een negen. En daarmee trekt het op naar gemiddeld een zes. En dat is ook voldoende. We moeten natuurlijk ook kijken van: 'Waarom dan niet een zeven?' Je moet ook zorgen dat je natuurlijk een realistische ambitie hebt. En ik denk dat dit een behoorlijk ambitieus plan is. We weten ook dat het een langjarig verhaal is voor een school bestaat. Er gaat gemiddeld vier jaar overheen vanaf planvorming totdat er ook echt staat. Dus ik denk ook dat dat we dat een zeven gewoon onrealistisch zijn.

00:26:11

Mevrouw Bloemhoff: Dat verhaal, GroenLinks had ik al gehad en dan de VVD. Ja, de VVD. Het is een collegeverhaal, dus niet bij zijn Partij van de Arbeid. Dus echt een collegeverhaal dat breed gedragen wordt zoals u dat net hier ook heeft gehoord. Dus ik ben ook heel erg dankbaar voor de complimenten. De ambtenaren zitten op de tribune. Ik zag ze even glunderen voor de complimenten, dus dat is hartstikke mooi. U zegt iets over de brede scholen, wij zijn helemaal niet in staat om hier die kwestie per se op te lossen dat er geen categorale gymnasia mogen zijn. Maar er is wel iets wat door de scholen is aangegeven. En wij hebben ook die kwestie met de huisvesting niet meteen opgelost. Maar het is wel zo, wij hebben hier altijd gekozen toe vanuit de gedachte het ongedeeld vmbo. Je ziet nu dat ouders vaak als ze kinderen op TL zetten, dat ze die liever bij TL, HAVO, VWO neerzetten dan puur op VMBO. En dat is echt door de scholen zelf ook aangegeven. Dat zie je ook als gemeente natuurlijk. Dus dat is wel een constatering, vandaar dat we het ook in deze visie hebben verwoord.

00:27:15

Mevrouw Bloemhoff: Dan nog over dat bewegingsonderwijs, die twee uur bewegingsonderwijs extra uren. Wij dachten ook dat het om twee uur ging, maar blijkt twee lessen te zijn dus het gaat om anderhalf uur. Dat is, volgens mij, kijk daar nog even conform wat we nu al toekennen op basis van de verordening, dus wij voorzien daar niet hele grote problemen bij. Maar ook dat zullen we weer meenemen in dat capaciteitsonderzoek van naar gymzalen.

00:27:44

Mevrouw Bloemhoff: Dan Groningen-Zuid. Daar verwachten wij voor de zomer u te informeren over de oplossingsrichtingen. Daar vinden nu nog gesprekken over plaats. Het proces loopt heel aardig dus voor de zomer wordt u daarover geïnformeerd. En dan krijgt u ook een doorkijk naar de bijbehorende kosten. Dus resumerend, dit is natuurlijk een heel groot, meerjarig programma. Het gaat om zestig miljoen voor de eerstkomende vier jaar. Het gaat om vierhonderd miljoen over twintig jaar. En er zijn natuurlijk altijd bijstappen mogelijk. Sterker nog, dat moet want er kunnen nieuwe scholen ontstaan en er zullen ook misschien scholen sluiten of fusie willen. Dus aan de ene kant willen we duidelijkheid bieden, maar aan de andere kant moeten we ook inspelen op veranderingen. En als u als raad zegt: "Goh, hier moet dus wat gebeuren." Dan heeft u die ruimte. We zullen elk jaar met u hierop terugkomen en de bijstellingen rapporteren.

00:28:37

Voorzitter: Zijn er dringende vragen blijven liggen? De heer De Haan.

00:28:47

De Heer De Haan: Ja, nog een heel kleintje, is het ook mogelijk om van u een reactie te krijgen wanneer het onderzoek van die vier scholen is afgerond, zeg maar? Dat we dan een update krijgen van wat daaruit is gekomen?

00:28:59

Mevrouw Bloemhoff: Dat kan ik natuurlijk toesturen, ja.

00:29:05

Voorzitter: Ja, mevrouw Wobma nog één.

00:29:06

Mevrouw Wobma: Eén hele korte vraag over het maatschappelijk akkoord segregatie, wanneer kunnen we dat ongeveer tegemoet zien?

00:29:14

Mevrouw Bloemhoff: In elk geval voor de zomer, want ook ik heb wel haast. Dus we willen dat wel voor de zomer sluiten.

00:29:22

Voorzitter: Goed, dit is een raadsvoorstel, ik zag tijdens de beantwoording door de wethouder steeds meer instemmend geknikt, maar betekent dat het conform met de raad kan?

00:29:29

De Heer Boter: Ik heb twee vragen, het capaciteitsonderzoek komt gewoon op elk jaar, neem ik aan, van gymzalen?

00:29:36

Mevrouw Bloemhoff: Ja.

00:29:36

De Heer Boter: En wordt dan in het verslag opgenomen dat er een toezegging is gedaan dat er in ieder geval ergens teruggekomen wordt met een IHP vanuit de wethouder sport en de wethouder onderwijs? En komt dat ook op de LTA dan of...?

00:29:49

Mevrouw Bloemhoff: Ja hoor, dat komt op de LTA, dus als we de capaciteitsonderzoek gymzalen gereed hebben, kijk nog even naar... Ik dacht dat dat na de zomer dan ongeveer is, zo rond de zomer, ja. Dan komt er ook een brief mee wat we daar vervolgens mee willen doen. En dan is het natuurlijk niet meteen een... Maar wel het vervolg proces dus daar wordt u over geïnformeerd.

00:30:08

De Heer Boter: Dan kan hij wat ons betreft conform.

Sluiting

00:30:10

Voorzitter: Nou, dan gaat het conform naar de raad en dan dank ik iedereen hartelijk voor de constructieve bijdrage en ik wens u wel thuis.